

DIŽA' DA' BSEĽA' PABLO ĽO YEŽ ROMA

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús Ľo yež Roma

¹ Neda', Pablo, naka' benne' ndo'w che Jesús, Benne' Criston', na' wbás chie', dan' bliž Dios neda', na' wžekze' neda' nich wchalja' diža' chawe' chien'.

² Bchebe laže' Dios ža ni'te sele'e diža' chawen' chežo. Bene' ki Ľo na'gak benne' ka' bcháljgake' Ľo wlaze' Le', na' légake' bzójkake' xtiže'e le'e yiche la'y che Dios. ³ Bzójkake' yógo'te da' žala' gon zínkze Dios, Bennen' nake' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Ľo yela' benách chie' nake' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka', ⁴ san kan nak be' nakkze', da' naken la'y, nak bia' nake' Zi'n Dios, na' nape' dot yela' wak. Nak bia' naken ki dan' bebane' Ľo yela' got. ⁵ Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', zzi'žo da' žonn Dios chežo Ľo yela' ži'i laže' chie', na' bzoe' neda' wbás chie' nich Ľo wlaze' Le' gona' ga benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga chejlé'gake' chie' Le', na' góngake' kan znnna xtiže'e. ⁶ Benle le'e da' zinnj tzen Ľen benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san na'a ba bliž Dios le'e nich gakle che Jesús, Benne' Criston'.

⁷ Dios nži'ile' le'e, na' bliže' le'e nich gakle che Ľeze'. Znnabla' Xažo Dios Ľen Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Žénele Pablo chejwíe' benách ka' che Jesús lo yež Roma

⁸ Zzo lawa' zzoja' chele da' ni. Dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', žapa' Dios: “Žóxkeno” kan nak chele yógo'tele, dan' zchaljgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga kan žejle'le chie' Le'. ⁹ Dot laža'a žona' xchin Dios, na' zchalja' diža' chawen' kan nak che Zi'ne'. Nnézkzele Dios zcháljlenteza'-ne', na' znnabla'-ne' gon chawe'e le'e. ¹⁰ Znnábtezla' Dios, cha' naken da' žénele' Le', gonne' neda' latje yedjwía' le'e. ¹¹ Ki znnabla'-ne' dan' žak laža'a le'ela' le'e nich gak gona' ga gata' chele to da' wnezjw Dios Be' La'y chele, da' gonen ga gólele lo da' nak che Xanžon'. ¹² Dan' žénela' naken gon chochžo tožo yetožo, dan' žejle'žo to tožo che Jesús, Benne' Criston'.

¹³ Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni. Gok laža'a zan chi'i yida' gan zoale, san na' zejte na'a bi na' gonnen chia'. Žénela' yida' gan zoale nich gona' ga yebélenlele da' zchalja', kan žebélengeklen yezika' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ¹⁴ Zoa da' nbaga'a chegak yógo'te benách, chegak benách ka' nníta'gake' yež gawze ka', na' chegak benách ka' nníta'gake' yež zi'to' ka', chegak benách ka' zej nsedle', na' chegak benách ka' bi zej nsedle'. ¹⁵ Che len, kan sáke'la' gona', ba zoa' wchalja' diža' chawen' gan zoale le'e lo yež Roma.

Yela' wak zen che diža' chawen'

¹⁶ Bi žedoe'ela' zchalja' diža' chawen', dan' napen yela' wak che Dios nich yeslán yógo'te benne' ka' žejlé'gaken'. Gan zzo law, žénele Dios yéngeklen benne' judío ka', na' te na' yéngeklen benách zi'to'

ka'. ¹⁷ Diža' chawen' zloe'elen žo'o Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le', cha' chejle'žo chie' Le', na' bi gak chope láže'žo. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "No benne' naked chawe' dan' žejli'e che Dios, gata' yela' nban chie'."

Zia da' zej nbaga' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga

¹⁸ Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bloe'ele' law bi zle'ele' chawe' yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' wsaka' zi'e légake', benne' ka', lo yela' bi nak chawe' chégake' zzóagake' chela'ale da' naken dot da' li. ¹⁹ Ki naken chégake' dan' bla' da' nak bian' zoakze Dios lawgak yógo'te benách ka', dan' Dios na'kze bloe'elen' law gan nníta'gake'. ²⁰ Ža ni'te katen' wzó law gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, da' ka' ben Dios zej nak bian' da' bi gak le'elžo che Dios, kan zej nak yela' wak zen chie', na' da' nakkze' Le'. Che len, bi gak nnágake' bi zej nbage'e zia. ²¹ Katen' bénbia'gake' Dios, bi bka'n zéngake' le' kan žala' wká'n zenžo-ne', na' bi belyi'e Le': "Žóxkeno'." Che len dáche'ze beyák da' zza' láže'gake', na' bchol yichj lázdo'gake' dan' béngake' zide yichj lázdo'gake'. ²² La'kze gókgekle' žejní'ile'egekle', beyákgake' benne' bi nne-zle ka', ²³ dan' bká'ngake' yela' zen che Dios, Benne' zóateze', na' bka'n zéngake' lo'a ka', da' ka' zej naken ka' benne' ka' žátgakkze', na' ka' bia ka' zoa xílgakba', na' ka' bia yixe' ka' želdaba' lo yo, na' ka' bele ka' žžob kwíngakba' lo yo.

²⁴ Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' kegle ka' da' zze láže'gake', na' ki goken, bka'n sto' kwíngake' toe' len yetóe'. ²⁵ Goken ki dan' bká'ngake' xtiža' Dios, da' naken dot da' li, na'

wzí' lo ná'gake' to da' wen láže'. Wdápegake' ba la'ne, na' bka'n zéngake' da' ka' ben Dios, na' kege Dios na'kze, Bennen' žala' wká'n zéntezžo. Ka'kze gaken.

²⁶ Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' ka' zze láže'gake' da' žóngaken ga žedoe'elžo. No'le ka' bká'ngake' yela' zzoalen benne' byo, nich góngake' da' zej naken sban. ²⁷ Lezka' bengak benne' byo ka', bká'ngake' yela' zzoalen no'le, na' wzé láže'gake' da' zej nak sban da' žóngake' toe' len yetóe', na' bégake' da' žóngaken ga žedoe'elžo, dan' wnníta'lengake' la' ljež benne' byógakze'. Benne' ka' bégake' ki zzáka'gake' lo belá' žen chégake' dan' bebí'i Dios chégake' da' naken tlebe len dolan' da' bégake' dan' bká'ngake' Dios.

²⁸ Dan' bi gónegekle' gápegake' Dios ba la'ne, che len beběj yichje' légake' nich sa' láže'gake' da' wen láže', na' góngake' da' bi zakan'.

²⁹ Žóntezgake' yógo'te da' bi zej nak chawe'.

Žóngake' yela' sto' ka'.

Žóngake' da' kegle.

Zdan láže'gake' yela' gape.

Bi zlé'egekle' ljéžgake' ka' chawe'.

Zgé'egekle' ljéžgake' ka'.

Žótgake' ljéžgake' ka'.

Zdíł-lengake' ljéžgake' ka'.

Žon láže'gekle' benách ka'.

Žónle'egake' da' zinnj.

Znnégake' che ljéžgake' ka'.

³⁰ Znnágake' da' wen láže' che ljéžgake' ka'.

Bi zlé'egekle' Dios chawe'.

Zej nake' benne' bizjw ka'.

Žon kwíngake' benne' blo ka'.

Zka'n zen kwíngake'.

Žílgake' da' zinnj da' góngake'.

Žeží'igake' che xa xná'gake'.

³¹ Zej nake' benne' bi žejní'il ka'.

Bi žóngake' da' bchebe láže'gake' góngake'.

Bi zej nake' ži'i laže' kan žala' gágake'.

Bi ženít láwgake' che ljéžgake' ka'.

Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka'.

³² Nnézkzegekle' da' bzoa Dios to chi'ize kan žala' gak chegak benne' ka' žóngake' da' ki, gátgake' to chi'ize. La'kze nnézkelen', kégeze žóngake' ki, san žaz láže'gake' benne' ka' žóngake' da' ki.

2

Chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'

¹ Che len, bi gak gon kwino' chawe', no benne' nako', cha' znnio' che lježo'. Katen' znnio' che lježo', žesbaga' kwino' zia, dan' znnio' che lježo', na' lezka' žono' le'. ² Nnézkzelžo kan zchi'a laže' Dios. Lo da' naken dot da' li zchi'a laže'e benne' wen da' zinnj ka'. ³ Le' znnio' chegak benne' ka' žóngake' da' kegle, na' lezka' žono' le'. ěŽeklo' wdé gónzele Dios kate' wchi'a laže'e le'? ⁴ ěZka'no' ka'ze yela' ži'i laže' che Dios, na' yela' zbez zen laže' chie', na' kan žone', zžele' nich že'e le'? ěBi nnézkzelo' Dios žónlene' le' lo yela' ži'i laže' chie' nich gata' chio' latje yeyát lažo'o? ⁵ Lo yela' laždo' zižje chio' bi beyát lažo'o. Che len ztobo' yela' zžaka' da' yebí'i Dios chio' kate' wchi'a laže'e benne' ka', na' gak bia' naken kan žala' gon Dios kate' choge' chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'. ⁶ La' ža na'ze yebi'kze

Dios che to to benne' kan zej nak da' bégake' to toe'. ⁷ Wnezjwe' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken chawe', na' že' láže'gake' sí'gake' da' chawe' da' znezjw Dios, na' žénegekle' yežóygake' chawe' lawe' Le', nich sóagake' nbángake' to chi'ize. ⁸ Dios, lo yela' zža'a chie', wsaka' zi'e benne' ka' zží'igake' che xtiže'e, benne' ka' bi žénegekle' góngake' kan zнна da' naken dot da' li, san žóngake' da' bi naken chawe'. ⁹ Saka'gak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gak nyache' láže'gake'. Ga zzo law gaken ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gaken chegak benách zi'to' ka'. ¹⁰ Dios gon chawe'e yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe', na' gape' légake' ba la'ne, na' wká'n žie' yichj lázdo'gake'. Ga zzo law gone' ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gone' chegak benách zi'to' ka'.

¹¹ Ki wchi'a láže' Dios benách ka', na' Le' zle'ele' yógo'te benách ka' ka zej nakkze'. ¹² Gatgak yógo'te benách ka' žóngake' doła', la'kze bi žákbe'egekle' zží'igake' che xtiža' Dios dan' bi na' yéngekle' xtiže'e. Lezka', ka nak da' zнна xtiža' Dios, Le' wchi'a láže'e yógo'te benne' ka' zej nzi'e xtiže'e, san žóngakkze' doła'. ¹³ Ki gaken dan' benne' ka' žénzegekle' xtiža' Dios bi zej nake' chawe' lawe' Le', san yeyakgak chawe' benne' ka' žóngake' kan zнна xtiže'e na'. ¹⁴ Ka nak chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', san žóngakkze' kan zнна xtiža' Dios la'kze bi na' yéngeklen', zoa to da' bzoa Dios lo yichj lázdo'gake' da' žsedlen légake'. ¹⁵ Benne' ki zloé'egekle' law žon žin xtiže'e da' yo'on lo yichj lázdo'gake'. Da' žon da' yo'on lo yichj lázdo'gake' nak bian' naken ki. Kan zza' láže'gake', žesbága'gake'

ljéžgake' ka' zia, o žebéj ljéžgake' ka' chawe' toe' yetóe'. ¹⁶ Ki yebí'i Dios chégake' ža na' katen' wchi'a láže'e yógo'tegake' lo na' Jesús, Benne' Criston', kan zej nak da' bégake', na' kan nak da' wzá' láže'gake'. Ki žsedle diža' chawen' da' zchaljan'.

Da' žongak benne' judío ka', na' da' wnnakze Dios

¹⁷ Le'e znnale nakle benne' judío ka', na' žxen láže'le yelale dan' žonle kan zнна xtiža' Dios, na' zka'n zen kwinle dan' žéklele nónbia'le Le', ¹⁸ na' nnézkzelele da' žénele Dios gonle, na' da' wnnakze' Le', da' žsédlele le'e, na' žákbe'elele da' naken dot chawe'. ¹⁹ Zej nnita' benne' ka' zdágake' ga yoble, kan žongak benne' lo chole ka'. Žéklele wak wzejní'ilele benne' ka' zej nchoł yichj lázdo'gake'. ²⁰ Žéklele wak wsédlele benne' ka' bi žejní'igekle', na' benne' ka' žejní'igekle' láte'do'ze, dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' žsedlen benách ka' kan nak yela' žejní'il da' naken dot li láže', na' da' naken dot da' li. ²¹ Na'a, le'e žsédlele yezika' benách ka'. ¿Bi žala' wsédl kwinle? Le'e znnale: “Bi kwano”. ¿Zbanle le'e? ²² Lezka' znnale: “Bi gono' doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na’”. ¿Žonle le'e doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'? Le'e bi zlé'elele chawe' lo'a ka'. ¿Zbanle le'e da' zej že' lo yodo' chégaken? ²³ Zka'n zen kwinle dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios. ¿Zka'nle le'e Dios ka'ze, dan' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale? ²⁴ Nyejw le'e yiche la'y kan žonle, dan' znnan: “Ni'a che da' žonle le'e, benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' zinne zígake' che Dios.” ²⁵ Wak yebélenlele da' nžogen lo beła' chele, benne' byo ka', dan' nak bian' nzi' lo na'le xtiža' Dios, cha' žonle kan zнна xtiže'e, san cha' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale, ba beyakle

ka zej nak benne' ka' bi zej nake' che Dios. ²⁶ Che len, benne' byon', benne' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot kan zŋna xtiže'e, benne' ni nake' law Dios ka to benne' byo nžog lo xpele'e dan' nak bian', la'kze bi nžogen lo bela' chekze'. ²⁷ Benne' byon' bi nžog lo xpele'e da' nak bian' no benne' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot da' zŋna xtiže'e, ka žon benne' ni zloe'elen nbága'le le'e zia, la'kze nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' nžog lo bela' chele dan' nak bian' naken ki, san bi žonle kan zŋna xtiže'e na'. ²⁸ Cha' to benne' judío nakzen' lo bela' žen chie', bi nakkze' benne' judío, na' da' nak bian' da' nžogzen lo bela' chie' bi naken li laže'. ²⁹ Bennen' nake' ki lo yichj lázda'we' nake' da' li benne' judío, benne' nake' che Dios, na' da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios da' naken li laže' naken to da' yo'on lo yichj lázda'we'. Da' nak bian' da' naken li laže' naken che be' nakkzžo, na' kege che yela' benachze chežo. Bennen' nake' che Dios ki, bi žápegak benách ka' le' ba la'ne, san Dios na'kze žape' le' ba la'ne.

3

¹ Cha' ki naken, žbiz da' chawe' žaken che to benne' dan' nake' benne' judío? žBiz da' chawe' žaken che benne' byo, benne' judío, dan' nžog da' nak bian' lo xpele'e? ² Da' cháwe'le'e naken chie', na' da' zan kan zej naken. Da' naken blo, Dios bdie' diža' la'y chie' lo na'gak benne' judío ka'. ³ Bale' bi žejlé'gake' che Dios. žžeklo' bi gon Dios kan zŋna xtiže'e dan' bi žejlé'gake' chie' Le'? ⁴ Bi gaken ki. Žala' gákbe'elžo žónteze Dios kan zŋna xtiže'e, la'kze

žon lāže'gak yógo'te benách ka'. Kan nak chie' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Gak bia' nako' chawe' dan' žono' kan znno',
na' yežojō' chawe' cha' no benne' wchi'a laže'e Le'.

⁵ Kate' žonžō da' kegle, Dios znne' bi nak chawe' da' žonžō. Da' ni nak bian' Dios nake' chawe'. Zej nnita' benne' ka' znnágake': "Da' kegle da' žonžō nak bian' Dios nake' chawe', na' che len bi žala' wsaka' zi'e žo'o." ⁶ Bi naken ki. Chela' ga'n zen Dios ni'a che da' kegle da' žonžō, ¿nakxkze gak wchi'a laže'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga? ⁷ Kate' no benne' žon laže'e, Dios znne' bi zchalj bennen' da' naken dot da' li kan žone' Le'. Da' ni nak bian' nak dot da' li da' znnakze Dios. Zej nnita' benne' ka' znnágake' da' žon lāže'gake' légake' žonen ga ga'n zen Dios, na' bi žala' choge' chégake', bi nne' zej nbage'e dola'. Ki znnágake'. ⁸ ¿Nnažō: "Gonžō da' kegle nich gak da' nak chawe'?" Benne' ka' znne' zí'gake' chežō znnágake' žsedlžō da' ki, na' naken chawe' chog Dios chégake' gátgake'.

Yógo'težō nbága'žō dola'

⁹ ¿Bizkze nnažō na'a? Kan nak cheto' neto', benne' judío ka', ¿nákžeto' chawe' ka' yezika' benách ka'? Bi nakto', dan' ba bloe'elto' nga, zej nbaga' benách judío ka' dola', na' lezka' zej nbaga' benách zi'to' ka' dola'. Yógo'težō nbága'žō dola'.

¹⁰ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Bi zoa nitó benne' nake' chawe', nitóe'.

¹¹ Nitó benne' žejni'ile'.

Nitó benne' žilje' Dios.

¹² Yógo'tegake' zdágake' ga yoble; yógo'tie' zej nnitle'. Nitó benne' žone' da' nak chawe', nitóe'.

13 Lbá'gake' zej naken ka yežw ba ka' da' zej nyaljwn.

Len da' znnágake' žon láže'gekle' ljéžgake' ka'.

Diža' da' žežojen žoá'agake' naken ka da' yožen laye' bele snia ka'.

14 Len da' znnágake', zne zí'gake' chegak benne' ka'.

15 Nníta'gake' zbéžgake' nich gótgake' benách ka'.

16 Zbíá yí'tezgake', na' žsaka' zí'tezgake' ljéžgake' ka'.

17 Bi gak gá'nłengake' ljéžgake' ka' cháwe'do'.

18 Bi zžébegake' Dios.

19 Nnezlžo bchalj Dios yógo'te da' ki, da' ži'e benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Che len bi gak nitó benne' nne' bi nbage'e doła', na' yógo'te benách, benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, Dios wchi'a laže'e légake'. 20 Že' láže'gak benne' judío ka' góngake' da' zнна xtiža' Dios nich yeyákgake' chawe', san bi gak nitó benne' yeyake' chawe' ki, dan' bzoa Dios da' wnnakze' nich gákbe'elžo nbága'žo doła', dan' bi žonžo dot da' wnnakze' Le'.

Yelažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Cristo

21 Na'a, ba bla' law kan gak yeyakžo chawe' law Dios. Bi gak yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' žónzežo kan zнна xtiže'e, la'kze nyejw le'e yiche la'y da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, dan' zloe'elen kan gak yeyakžo chawe' lawe' Le'. 22 Dios žonkze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le' dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' gone' ga yeyakgak chawe' yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'. Tlebe zej nak yógo'te benách, 23 dan' yógo'tie' bégake' doła', na' bi zej nake' chawe' kan nak Dios dot chawe'. 24 Dios, lo yela' ži'i laže' chie', žonze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le', na' beyone' žo'o

chawe' dan' Jesús, Benne' Criston', beya'we' žo'o.
²⁵ Ki goken dan' Dios bdie' Jesús, Benne' Criston', lo
 yela' got lo wlazžo žo'o. Le' blalje' xchene', da' žeká'n
 dola', dan' žaken chežo cha' žejle'žo chie' Le'. Ki ben
 Dios nich gak bia' Le' nake' chawe', la'kze lo yela'
 zbez zen laže' chie' bzoe' chela'ale dola' ka' da' benžo
 ža ni'te. ²⁶ Ki ben Dios, na' bloe'el kwine' chawe' ža
 ni zoažo na'a, na' zga'ne' chawe' la'kze žeké'e dola'
 da' zej nbaga' benách ka', na' žone' ga žeyákgake'
 chawe' cha' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston'.

²⁷ ¿Wak wká'n zen kwinžo dan' nakžo chawe'
 law Dios? Bi gakžo. ¿Biž chen'? Naken dan'
 belažo, kege dan' žonžo kan zнна xtiža' Dios, san
 dan' žejlé'zežo che Jesús, Benne' Criston'. ²⁸ Na'a,
 nnezlžo žeyák chawe' to benne' law Dios dan' žejli'e
 che Jesús, Benne' Criston', na' kege dan' žone' kan
 zнна xtiža' Dios.

²⁹ ¿Nak Dios Dios chégakze benne' judío ka'? ¿Bi
 nake' lezka' Dios chegak benách zi'to' ka'? O,
 lezka' nake' Dios chegak benách zi'to' ka', ³⁰ dan'
 zoa toze Benne' nake' Dios. Dios na' žone' ga
 žeyakgak chawe' benne' judío ka' lawe' Le', benne'
 byo ka' nžog lo belá' chégake' dan' nak bian' nzi'
 lo ná'gake' xtiže'e. Ki žone' Le' dan' žejlé'gake' che
 Jesús, Benne' Criston', na' lezka' gone' ga yeyakgak
 chawe' benne' zi'to' ka' lawe' Le', benne' byo ka' bi
 nžog lo belá' chégake' dan' nak bian'. ³¹ Na'a, cha'
 belažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', ¿wak
 nnažo biž zaka' da' bchi'le Dios žo'o? Bi gakžo, san
 yela' žejlé' chežo zloe'elen nak choch xtiže'e na'.

Da' ben Bran žsedlen žo'o

¹ ĆBizkze nnažo na'a? ĆNakx beyák Bran, xa wdé cheto', benne' judío ka', chawe' law Dios? ² Chela' beyák Bran chawe' law Dios dan' wzóa da' benkze' le', wak wká'n zen kwine', san kege law Dios. ³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bran bejli'e che Dios, na' che len Dios ble'ele' le' ka benne' chawe' lawe' Le'." ⁴ Cha' zoa no benne' žone' xchinžo, da' žíjwžo-ne' bi naken to da' žonnžo chie', san naken to da' nbága'žo chie'. ⁵ Lezka' cha' to benne' žejle'ze' che Dios, la'kze bi be žin bene', Dios, Bennen' žone' ga žeyakgak chawe' benne' ka' lawe' Le', benne' ka' bi zej nake' chawe', znnne' nake' chawe' lawe' le' dan' žejli'e chie' Le'. ⁶ Lezka' bchalj Dabí kan žaken da' chawe' che no benne', Dios znnne' nake' chawe' lawe' Le' la'kze bi be žin bene'. ⁷ Ki wnná Dabín':

Ba nez zen naken che bennen' Dios ženít lawe' chie' ka nak da' kegle da' bene'.

Na' žeké'e doła' da' nbage'e.

⁸ Ba nez zen naken che bennen', Dios bi žesbage'e le' zia ni'a che doła' da' bene'.

⁹ ĆŽak da' chawe' ni chégakze benne' byo ka' nžog lo belá' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, o lezka' žaken chegak benne' byo ka' bi nžog ki lo belá' chégake'? Ba wnnákzežo beyák chawe' Bran na' law Dios dan' bejli'e chie' Le'. ¹⁰ ĆBatx beyák chawe' Bran na'? ĆGoken katen' ba nžog lo xpele'e dan' nak bian', o goken zga'ale? Bi goken kate' ba nžogen lo xpele'e, san zga'ale goken. ¹¹ Bran na' bejli'e che Dios katen' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'. Wdé na' bchog lo xpele'e dan' nak bian', dan' zloe'elen ba beyake' chawe' law Dios. Goken ki

nich gak Bran na' ka xagak benne' ka' chejlé'gake' che Dios, la'kze bi nžog lo xpéla'gake' dan' nak bian'. Dan' žejlé'gake' che Dios, gak nna Dios zej nake' chawe' lawe' Le'. ¹² Nak Bran na' xa wdé chegak benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Dios. Kégeze nake' xagak benne' byo ka' nžog lo belá' chégake' dan' nak bian', san lezka' nake' xagak benne' ka' žóngake' kan ben Bran na', dan' žejlé'gake' che Dios kan ben Bran na' kate' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'.

Da'wnnacze Dios gata'chežo dan' žejle'žo chie' Le'

¹³ Bchebe laže' Dios bi da' wnezwje' che Bran na', na' chegak za'sóe' ka', gata' chégake' yežlyó ngakze. Gaken ki, kege dan' žóngake' kan zna xtiža' Dios, san dan' beyákgake' chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'. ¹⁴ Chela' yežlyó nga gata' chégakze benne' ka' žóngake' kan zna xtiža' Dios, bi gon byenen chejle'žo chie', na' gak da' bchebe laže' Dios to da' bi zaka'. ¹⁵ Xtiža' Dios zloe'elen žo'o nbága'žo zia, da' žonen ga chog Dios chežo gatžo. Gan bi na' žin da' wnnakze Dios, bi gak bága'gak benách ka' zia dan' bi bégake' kan wnnakze' Le'.

¹⁶ Che len žebelžo dan' žala' si'žo dan' bchebe laže' Dios dan' žejle'žo chie' Le', dan' nak bian' naken to da' žonnze' chežo. Ki naken nich gak bia' gata' dan' bchebe laže' Dios gonne' chegak yógo'te za'só Bran na', kégeze chegak benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' wnnakze Dios, san lezka' chegak benne' ka' žejlé'gake' che Dios kan bejlé' Bran na' che Dios. Bran na' nake' ka xažo yógo'težo žo'o, nolžo žejle'žo che Dios. ¹⁷ Ki naken kan nyejw le'e yiche la'y kan

Dios gože' Bran na', dan' znnan: “Bzoa' le' ka xagak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó.”

Ki naken, law Dios, Bennen' bejlé' Bran na' chie', nak Bran na' ka xazo yógo'težo. Dios na' žesbane' benne' gat ka', na' zchalje' che to benne' bi na' soe' kan ba zoakze bennen' bi na' soe'.

¹⁸ Ki naken dan' Dios gože' Bran na': “Benne' zante gaggak za'só' ka'.” Bran na' bejli'e che Dios, na' bxen laže'e Dios gone' dan' bchebe laže'e wnezjwe' chie', la'kze bi gok le'ele' dan' žxen laže'e si'e, na' ka' goken, wyó'o lo ne'e gake' xagak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ¹⁹ Bran na' bi gok chop laže'e kan žejli'e che Dios, la'kze ba zeje' ka to gaywá' yiz, na' bejsá' laže'e kan nak che belá' žen chie', da' ba natkzen dan' ba ngóleli'e, na' lezka' kan nak che Sara, zo'le', nake' no'le wbíž. ²⁰ Bi gok chop laže'e, na' bi goke' benne' bi žejlé' kan nak da' bchebe laže' Dios gone' chie', san gokže' choch dan' bejli'e che Dios, na' bka'n zene' Dios. ²¹ Dot laže'e bxen laže'e Dios, nape' yela' wak gone' dot dan' bchebe laže'e gone'. ²² Che len, Dios bzoe' che Bran na' nake' chawe' lawe' Le' dan' bejli'e chie' Le'.

²³ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Dios bzoe' chie' nake' chawe' lawe' Le'.” Ki nyejwn le'e yichen', kégeze nich yebélenlen Bran na', ²⁴ san nich yebélenlžon lezka' žo'o. Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' chejle'žo chie' Le', besbane' Xanžo Jesusen' lo yela' got. ²⁵ Jesusen', Dios bdie' Le' nich gote' ni'a che doła' da' nbága'žo žo'o, na' besbane' Le' lo yela' got, nich gak gone' ga yeyakžo žo'o chawe' lawe' Le'.

5

Da' žata' chežo dan' ba beyakžo chawe' law Dios

¹ Na'a, z_{nn}a Dios ba beyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', cha' žejle'žo chie' Le', na' che len ba begá'nlenžo Le' cháwe'do'. ² Dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', žebélenžo da' žonn Dios chežo, dan' žon chochen lázdo'žo. Žebelžo dan' ž_xen láže'žo gata' chežo yela' baní' che Dios. ³ Kégeze ki žebelžo, san lezka' žebelžo kate' zzáka'žo, dan' nnezlžo da' zzáka'žo žsedlen žo'o kwezžo zen láže'. ⁴ Kate' zbezžo zen láže' žežojžo chawe' law Dios, na' kate' ba bežojžo chawe' lawe' Le' ž_xen láže'žo Lekze' gáklene' žo'o. ⁵ Kate' ž_xen láže'žo Le', bi žak chope láže'žo. Ki naken dan' yela' nži'il che Dios len žo'o yo'on yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y, Bennen' bseła' Dios chežo, žone' ga žaken chežo ki.

⁶ Katen' bi gok yelažo žakze chežo, kate' bžin ža, Benne' Criston' gote' lo wlazžo žo'o, kate' ne gokžo benne' doła' ka'. ⁷ Bi yénele no benne' gate' lo wláz to benne' chawe'. Wak no benne' wechóg láže'e gate' lo wláz to benne' nake' dot chawe'. ⁸ Dios žloe'ele' žo'o kan nží'ile'ele' žo'o, dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o kate' ne gokžo benne' doła' ka'. ⁹ Ba beyakžo chawe' law Dios dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, katen' blalje' xchene'. Che len ž_xen láže'žežo Le' yeslé' žo'o lo ža chog Dios chegak benne' doła' ka' gátgake' to chi'ize. ¹⁰ Katen' bi blē'elžo Dios chawe', Zi'nkze Dios gote' lo wlazžo žo'o nich gak yeyakžo toze len Dios. Na'a, dan' zoa nban Bennen' bene' ga ba beyakžo toze len Diosen', ž_xen láže'žežo yelažo to chi'ize. ¹¹ Lezka'

žebelžo law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' ba beyakžo toze len Diosen' ni'a che da' bene' Le'.

Da' ben Adán, na' da' ben Benne' Cristo

¹² Bl'a' dol'a' lo yežlyó nga ni'a che da' ben toze benne', Adán, na' dan' bene' dol'a', lezka' wyó'o yela' got. Che len gatgak yógo'te benách ka' dan' yógo'tegake' zej nbage'e dol'a'. ¹³ Zga'ale kate' bl'a' da' bchi'le Dios lo yežlyó nga, bengak benách ka' dol'a', benne' ka' wnníta'gake' yežlyó nga, na' gótgake', san Dios bi besbage'e benne' ka' zia dan' bi bégake' ka' z̄nna x̄tiže'e. Ki goken dan' bi na' žin da' bchi'le' Le' gan wnníta'gake'. ¹⁴ Kate' wzó law zoa Adán, na' zejte ža wzóa Moisés gotgak yógo'te benách ka' dan' wbága'gake' dol'a', la'kze bi bzóagake' chela'ale to da' wnnakze Dios kan ben Adán na'. Yógo'te benách ka' zej nake' toze len Adán na' dan' zej nake' za'sóe' ka'. Da' ni z̄loe'elen žo'o kan gakgak yógo'te benách ka' toze len Benne' Criston', benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

¹⁵ Da' žonnze Dios chežo bi naken ka' da' goken chežo ni'a che dolan' da' ben Adán na'. Ni'a che dolan' da' ben toze bennen', gatgak yógo'te benách ka'. Da' z̄énle'eže naken da' žonnze Dios chežo, dan' naken yela' nban da' zejlí kanne. Žonne' chežo da' ni ni'a che da' ben yetoze Benne', Jesús, Benne' Criston'. ¹⁶ Da' žonnze Dios chežo bi naken tlebe ka' da' goken chežo ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Da' bchog Dios che Adán na' ni'a che dolan' da' bene', lezka' bchog Dios chegak yógo'te benách ka'. Dan' žonnze Dios chežo naken nich gak yeyakžo chawe' lawe' Le' la'kze nbága'žo dol'a' zan. ¹⁷ Wyó'o yela' got yežlyó nga ni'a che dolan'

da' ben toze bennen'. Ni'a che da' ben yetoze Bennen', Jesús, Benne' Criston', gata' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' yeyákgake' chawe' law Dios, dan' naken da' žonnze Dios chežo.

¹⁸ Dios bchoqe' chegak yógo'te benách ka' gátgake' ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Lezka' yógo'te benách ka' gak yeyákgake' chawe' lawe' Le' ni'a che da' nak chawe' dan' ben yetoze Bennen', na' gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake'. ¹⁹ Beyakgak benne' zan wen dola' ka' dan' bi ben toze bennen' kan zнна xtiža' Dios. Lezka' benne' zan yeyákgake' chawe' law Dios dan' ben yetoze Bennen' kan zнна xtiža' Dios.

²⁰ Wyó'o da' wnnakze Dios lo yežlyó nga nich gak bia' zej nbaga' benách ka' dola'. Dan' gok bia' zej nbage'e dola', lezka' gok bia' zénle'eže nak da' žonnze Dios chegak benách ka'. ²¹ Gota' yela' wak che dola' goten žo'o. Lezka' da' žonn Dios chežo napen yela' wak gonen ga yeyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gonen ga gata' yela' nban da' zejlí kanne chežo.

6

Zoažo nbanžo ni'a che Jesús, Benne' Cristo

¹ ¿Bižkze nnažo na'a? ¿žala' gonžo dola' nich lo yela' nži'il che Dios Le' yenít lawe'e chežo da' zanže? ² ¡Bi gónkzežon! Nak chežo ka ba gotžo to chi'ize nich biž gonžo dola'. ¿Nakxkze gak gónžežo dola'? ³ ¿Bi nnézlele kan naken chežo? Cha' bezoažo nis nich yeyakžo toze len Benne' Criston', dan' bezoažo nis zloe'elen žo'o ba wdežo lo yela' got tzen len Le'. ⁴ Kan goken, gótlenžo-ne' tzen,

lezka' bgáche'lenžō-ne' tzen lo yežw ba katen' bezoažo nis. Kan ben Dios, len yela' wak zen chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, lezka' bene' ga bebánlenžō tzen Jesusen' nich gakžo benách kobe chie' ka'.

⁵ Cha' bēnlenžō tzen Benne' Criston', na' gotžo kan gote' Le', lezka' gónlenžō-ne' tzen, yebanžō lo yela' got kan bebane' Le'. ⁶ Ba nnézkzelžō da' ni: yela' benách chežo da' wzóan zga'ale, wdá'lenen Le' tzen le'e yag kroze nich kwia yi' yela' benách chežo da' bēnlenžōn dola', nich biž nna bia' da' nak dola' žo'o. ⁷ Cha' nakžo toze len Bennen' gote' ni'a che dola', na' ba beyakžo chawe' law Dios, biž nbága'žo dolan', na' biž yo'ožo lo na' dola'. ⁸ Na'a, cha' nátlenžō tzen Benne' Criston', žejle'žo yebánlenžō-ne' tzen, ⁹ dan' nnezlžō ba bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' biž gate'. Che len biž bi gak gon yela' got na' chie' Le'. ¹⁰ Kan goken, gote' Le', toze chi'i gote' ni'a che dola' da' wbága'žo žo'o, san kan naken, zoe' nbane', nbánlene' Dios. ¹¹ Lezka' žala' géklele le'e naken chele ka ba nátkzele nich biž gonle dola', san zoale nbanle nich gonle kan zнна xtiža' Dios, dan' nakle toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹² Che len, bi we'le latje da' naken dola', nich bi gonen ga gonle dola' lo belá' žen chele da' gatkzen. Biž gonle kan nak da' zze láže'le da' kegle lo belá' žen chele. ¹³ Bi wdé kwinle lo na' da' naken dola', na' bi gonle da' kegle, san le wdé kwinle lo na' Dios dan' ba bebanle lo yela' got, na' le wdé belá' žen chele lo ne'e nich gónlenen' da' naken chawe'. ¹⁴ Bi we'le latje da' naken dola', nich bi gonen ga gonle dola', dan' bzoa Dios le'e nich gonle kan zнна

da' chawe' chie' Le', na' kege gónžele kan z̄nna da' bchi'le' benách doḷa' ka'.

Da' žsaka' lebe kan nak che benne' ndo'w

¹⁵ ¿Bizke nnažo na'a? ¿Žala' gonžo doḷa' dan' biž yo'ožo lo na' da' bchi'le Dios benách doḷa' ka', san žonžo kan z̄nna da' chawe' che Dios? ¡Bi gonžon!

¹⁶ Ba nnézkzelele cha' wdé kwinle lo na' to benne' nich gake benne' ndo'w chie' ka', na' nich gonle kan z̄nna x̄tiže'e, to chi'ize nakle benne' ndo'w ka' che bennen' žonle kan z̄nna x̄tiže'e. Lezka' gaken cha' wdé kwinle nich gonle doḷa' da' gonen ga gatle, o cha' wdé kwinle nich gonle kan z̄nna x̄tiža' Dios, Bennen' gone' ga yeyakle chawe' lawe' Le'.

¹⁷ Na'a, žoxken Dios. La'kze zga'ale gokle benne' ndo'w ka' lo na' doḷa', na'a dot láže'le žonle kan z̄nna x̄tiža' Dios, dan' bde kwinle lo nan'. ¹⁸ Dan' ba belale lo na' doḷa', ba beyakle ka benne' ndo'w ka' lo na' da' naken chawe'. ¹⁹ Zcháljlēna' le'e kan žak chegak benách ndo'w ka', dan' bi žejní'ilele kwáselo lo yela' benachze chele. Zga'ale bde kwinle tzen len belā' žen chele lo na' da' kegle, na' lo na' da' bi naken chawe', na' gokle ka benne' ndo'w ka' chen, na' benle x̄chin da' bi naken chawe'. Na'a, le wdé belā' žen chele lo na' da' naken chawe', nich gake ka benne' ndo'w ka' chen, na' gonle x̄chin da' naken chawe' nich gake benne' ka' zej nake' che Dios.

²⁰ Katen' gokle ka benne' ndo'w ka' lo na' doḷa', bi benle x̄chin da' naken chawe'. ²¹ Na'a, ¿gok chawe' chele ni'a che da' benle zga'ale? Na'a dan' benle žonen ga žedoé'elele, na' žonen ga gat to chi'ize no benne' žonen'. ²² Na'a ba belale lo na' doḷa', na' nakle ka benne' ndo'w ka' che Dios, dan' žonen

ga žak da' chawe' chele dan' žonen ga nakle che Dios, na' žonen ga naple yela' nban da' zejli kanne. ²³ Lazjw no benne' žone' dola' naken yela' got, san da' žonnze Dios chežo naken yela' nban da' zejli kanne, dan' napžo dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

7

Da' žsaka' lebe yela' zchag na'

¹ Zí'na'do' ka', nólele le'e nzi' lo na'le da' bchi'le Dios benách judío ka'. Nnézkzelele yo'o lo na' xtiže'e na' no benne' kate' ne zoe' nbane'. ² Lezka' to no'le nžag ná'lene' to benne' byo yoe'e lo na' benne' byo chien' kate' ne zoa nban benne' byo chien', dan' ki zнна da' bsedle Dios kan nak che yela' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios dan' bchagen légake'. ³ Ki naken, kate' ne zoa nban benne' byo chien', cha' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo yoble, gone' dola' da' wká'n ditjen yela' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios na', na' na'a, cha' wchág ná'lene' to benne' byo yoble, bi gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

⁴ Lezka' žaken chele, zí'na'do' ka'. Dan' nžagle Benne' Criston', naken ka ba nátkzele le'e, na' biž yo'ole lo na' da' bchi'le Moisés žo'o, nich gak gake che Benne' yoblen'. Na'a nakle che Benne' Criston', Bennen' bebane' lo yela' got. Ki naken nich gak gonžo da' žaz láže' Dios. ⁵ Katen' wyo'ožo lo na' yela' benachze chežo, da' zнна xtiža' Dios benen ga gok bia'gak da' ka' wzé láže'žo da' bi zej naken chawe', da' ka' bégaken žin lo beła' žen chežo nich góngaken ga gatžo. ⁶ Na'a ba belažo lo na' da' bchi'le

Moisés žo'o dan' nátkzežo kan nak da' zнна xtiže'e, dan' bchi'len žo'o zga'ale. Ki naken nich'gak gonžo xchin Dios lo yela' nban kobe da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' kege gonžon lo da' ba wdé chen, dan' naken dan' bchi'le Moisés žo'o.

Zoa_{len} neda' da' naken do_{la}'

⁷ ¿Bizkze nnažo na'a? ¿Žon da' wnnakze Dios ga žona' do_{la}'? Bi žonen ki, san chela' bi bzejní'il neda' da' zнна xtiže'e, bi wnnazla' nak do_{la}' da' žona'. Chela' bi zoa lo da' wnnakze' Le' da' znnan: "Bi se lažo'o da' de che lježo'" bi nnezla' nak do_{la}' yela' zze laže' da' de che lježa'. ⁸ Kate' benla' xtiže'e, na' gókbe'ela' da' nak do_{la}' žonen žin lo be_{la}' žen chia', na' benen ga gókbe'ela' zze laža'a yógo'te da' kegle. Gan bi na' la' xtiže'e, bi nak bia' da' naken do_{la}'. ⁹ Ža ni'te, kate' bi na' yenla' xtiža' Dios, gokla' zoa' nbana', san kate' benla' xtiže'e, gókbe'ela' nbaga'a do_{la}', na' goka' ka to benne' gat law Dios. ¹⁰ Dios bdixjwe' da' zнна xtiže'e nich'gonen ga gata' yela' nban chežo, san benen ga gókbe'ela' ba natkza'. ¹¹ Gok bia' nchíxela' kan nak do_{la}', dan' ben xtiže'e ga gókbe'ela' nbaga'a do_{la}', na' žala' gata'.

¹² Che len, la'y nak xtiža' Dios, na' la'y, na' chawe', na' xtan nak da' bchi'le' žo'o. ¹³ ¿Ben da' naken chawe' ga goka' ka to benne' gat? Bi naken ki, san da' nak do_{la}' gok bian' ni'a che da' naken chawe', na' benen ga gókbe'ela' ba natkza' nich'gak bia' nak do_{la}' da' žona'. Ki goken nich'gak bia' ni'a che xtiža' Dios yógo'te da' zej naken do_{la}' zej nakle'en da' zinnj.

¹⁴ Nnezlžo Dios Be' La'y benne' chežo xtiža' Dios, san neda' naka' benachze, na' yoa'a lo na' do_{la}' ka to benne' ndo'w chen. ¹⁵ Na'a, bi žejni'ila' da' žona'.

Žénela' gona' kan ẓnna x̣tiža' Dios, san bi žona' dan' žénela' gona'. Da' žona' naken doḷa' da' bi ẓle'ela' chawe'. ¹⁶ Žona' doḷa' la'kze bi žénela' gona' doḷan'. Ki naken dan' x̣tiža' Dios žsedlen neda' bi naken chawe' da' žona'. Che len nak bia' nak chawe' da' ẓnna x̣tiže'e. ¹⁷ Ki naken, kege nedza' žona' doḷan', san doḷa' da' zoalen neda' žonen ga žona' doḷan'. ¹⁸ Nnezla' da' nak chawe' bi zóalenen neda', o žala' nnia', dan' naken chawe' bi zóalenen da' nak yela' benachze chia'. Žénela' gona' dan' naken chawe', san la' nedza' bi gak gonan'. ¹⁹ Bi žona' da' naken chawe' da' žénela' gona', san žónteza' da' kegle da' bi žénela' gona'. ²⁰ Che len, cha' žona' doḷa' da' bi žénela' gona', kege nedkza' žonan', san doḷa' da' zóalenen neda' žonen ga žona' doḷan'.

²¹ Ki nak da' žaken chežo yógo'težo. Kate' žénelžo gonžo da' naken chawe', zoalen žo'o da' žonen ga žonžo da' kegle. ²² Lo yichj lázda'wa' žaz laža'a x̣tiža' Dios, ²³ san žákbe'ela' zoa da' ẓnna bia' neda' da' zoalen belā' žen chia', na' to da' ẓži'i che x̣tiža' Dios yo'on lo yichj lázda'wa'. Dan' zóalenen belā' žen chia' žonen ga žona' doḷa'.

²⁴ ¡Da' nyáche'le'e naken chia' neda'! ¿Nožkze benne' gak yeslé' neda' lo yela' benachze chia' da' žonen ga žona' doḷa'? ²⁵ ¡žoxken Dios, ba belāžo na'a ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston! Che len, kan nak da' yo'on lo yichj lázda'wa' žona' kan ẓnna x̣tiža' Dios, la'kze yela' benachze chia' žonen ga žénela' gona' doḷa'.

8

Da' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o

¹ Che len, benne' ka' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston', biž bi zia zej nbage'e, benne' ka' biž žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', san žóngake' kan žénele Dios Be' La'y. ² Dan' naka' toze len Jesusen', Dios Be' La'y, Bennen' nbánlenžo, žáklene' neda'. Che len, ba belá' lo da' benen ga bena' dola', na' lezka' lo yela' got. ³ Ba ben Dios da' bi gok gon da' bchi'le' žo'o. Bi be gok gonen da' gáklenen žo'o dan' nakžo benachze. Che len Dios bsele'e Zi'nkze', Bennen' beyake' benách kan nakžo žo'o, nakžo benách dola' ka', san Le' bi be dola' bene'. Besbaga' kwine' dola' da' wbága'žo žo'o, na' ka' goken, Dios bchoge' chie' gote' ni'a che dola' da' žonžo lo yela' benachze chežo nich biž ga'nžo lo na' dola'n'. ⁴ Ki bene' nich gak gonžo da' zej naken chawe' da' že' xtiža' Dios žo'o gonžo, nolžo biž žonžo kan žénele yela' benachze chežo, san žonžo kan žénele Dios Be' La'y.

⁵ Benne' ka', benne' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', že' láže'gake' da' naken che yela' benachze chégake', san benne' ka' žóngake' kan žénele Dios Be' La'y, že' láže'gake' da' naken che Dios Be' La'y. ⁶ Cha' že' láže'zežo da' naken che yela' benachze chežo, gatžo to chi'ize, san cha' že' láže'žo da' naken che Dios Be' La'y, ba napžo yela' nbán da' zejlí kanne, na' zga'n ži yichj lázdo'žo. ⁷ No benne' že' láže'ze' da' naken che yela' benachze chie', bi zchage' Dios chawe', dan' bi žon bennen' kan z_{na} xtiža' Dios, na' bi gak gonen'. ⁸ Che len, benne' ka' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', bi gak góngake' da' žaz laže' Dios.

⁹ Na'a, le'e biž žonle kan žénele yela' benachze

chele, san žonle kan žénele Dios Be' La'y dan' zóalēnkze' Le' le'e. Benne' Criston' bsele'e Dios Be' La'y chežo. No benne' bi zoalēn Dios Be' La'y le', bi nake' toze len Benne' Criston'. ¹⁰ Cha' Benne' Criston' zóalēne' le'e, la'kze gat yela' benachze chele ni'a che doła', soale nbanle ni'a che Dios Be' La'y dan' ben Dios ga nakle chawe' lawe' Le'. ¹¹ Be' La'y che Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yela' got, zóalēne' le'e. Dios, Bennen' besbankze' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got, gone' ga yebanle le'e lo belā' žen chele da' žatkzen. Ki gone' dan' zoalēn Dios Be' La'y le'e.

¹² Che len, zí'na'do' ka', zoa to da' nbága'žo, san kege che yela' benachze chežo, nich bi gonžo kan žénele yela' benachze chežo na'. ¹³ Cha' žonle kan žénele yela' benachze chele, gatle to chi'ize, san cha', len yela' wak che Dios Be' La'y, žonle ga kwia yi' da' žonle lo yela' benachze chele, na' gaple yela' nban da' zejlí kanne.

¹⁴ Zej nak zi'nkze Dios yógo'te benne' ka' žóngake' ka žénele Dios Be' La'y. ¹⁵ Dios Be' La'y na', Bennen' zóalēne' le'e, bi bnnite'e le'e da' yoble ka benne' ndo'w ka' nich žébele, san ba bene' le'e zi'nkze Dios, na' Lekze' žone' ga žližžo Dios, na' znnažo: “Xe.” ¹⁶ Dios Be' La'y na' zzejní'ikzele' be' nakkžžo, na' žone' ga nnezlžo nakžo zi'n Dios. ¹⁷ Cha' ba nakžo zi'n Dios, lezka' da' zej naken che Xažo Dios gata' chežo tzen len Benne' Criston'. Ki gaken chežo cha' sáka'lenžo tzen Benne' Criston' nich tzen len Le' soažo lo yela' baní' chie'.

¹⁸ Žekla' neda', da' zzáka'žo na'a bi be naken kan nak yela' baní' da' gata' chežo ža da' ba za'.

¹⁹ Zbezgak yógo'te da' ben Dios, na' žak láže'gaken

žinte ža na' katen' Dios wloe'ele' law zej nak zi'nkze' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. ²⁰ Yógo'te da' ben Dios wdégaken lo na' da' žonen ga kwia yí'gaken, kege dan' gónegeklen gaken ki, san ki goken dan' ben Dios ga naken ki. Lezka' bene' ga gak wxén láže'gak Le' da' ka' bene', ²¹ na' yelagak yógo'te da' ka' ben Dios lo da' žonen ga zbia yí'gaken. Ki naken, lezka' yebégeklen lo yela' žeslá da' záka'le'en da' yebélengekle benne' ka' zej nake' zi'n Dios. ²² Nnezlžo yógo'te da' ben Dios zzáka'gaken na' zejte na'a ža, kan zzaka' to no'le za' galj bi'do' chie'. ²³ Kégeze yežlyó nga zzakan', san lezka' zzáka'žo žo'o, la'kze Dios Be' La'y zóalene' žo'o. Le' nake' chežo da' zloe'elen žo'o kan gákkzežo. Zzáka'žo kate' ne zbezžo ža na' katen' Dios wloe'ele' law nakžo zi'nkze' ka', ža na' lezka' yeskobe' belá' žen chežo. ²⁴ Dan' žxen láže'žo gone' da' ni, belážo žo'o, san cha' gak le'elžo dan' žxen láže'žo, bi naken to da' zbez láže'žon. Bi zbezžo da' ba zle'elžon. ²⁵ Na'a, cha' žxen láže'žo to da' bi zle'elžo, na' lo yela' zbez zen láže' zbezžon.

²⁶ Lezka' Dios Be' La'y žáklene' žo'o kate' žedó láže'žo, dan' bi nnezlžo bi žala' nnablžo Dios, san Dios Be' La'y zdekze' xtíža'žo law Dios, na' lo yela' znnab chie' zbeže láže'li'e, kan bi gak no benne' nne'.

²⁷ Dios zwie' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benách ka', na' nnezle' da' žénele nna Dios Be' La'y na', na' Le', kan žénekzele Dios, zdie' xtíža'gak benne' ka' law Dios, benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'.

Ba belážo dan' yo'ožo Benne' Cristo

²⁸ Nnezlžo yógo'te da' žak chegak benne' ka' zej nži'ile' Dios žon cháwe'gaken légake', benne' ka' bliž Dios légake' kan wnnakze' gone'. ²⁹ Benne' ka'

wžekze Dios zga'ale, lezka' bzoe' chégake' zga'ale gágkake' tlebe kan nak Zi'nkze', nich gak blo Zi'nen' ladjw benne' zan, benne' lježe ka'. ³⁰ Benne' ka' bzoa Dios chégake' zga'ale kan žala' gágkake', lezka' bliže' légake', na' benne' ka' bliže', bene' légake' chawe' lawe' Le', na' benne' ka' bene' légake' chawe', lezka' ba bzoe' chégake' sí'gake' yela' baní' chie'.

³¹ ĽBizkze nnažo na'a kan zej nak da' ki? Cha' Dios žákłene' žo'o, bi žala' žébežo la'kze soa da' gongak benách ka' chežo. ³² Dios, dot laže'e benne' chežo Zi'nkzen'. Bdie' Le' nich gote' lo wlazžo žo'o. Cha' ki ben Dios, Ľbi gónnli'e chežo tzen len Zi'nen' yógo'te da' žiážjelžo? ³³ ĽNozkze benne' gak yesbage'e benne' ka' zia, benne' ka' wžekze Dios? Bi gak nitó benne' dan' benkze Dios ga ba beyakžo chawe' lawe' Le'. ³⁴ ĽNozkze benne' gak choge' chežo gatžo to chi'ize? Bi gak nitó benne' dan' gotkze Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, na' da' nakže zen, bebane' lo yela' got, na' na'a zoe' kwit li ža che Dios gan nzi' lo ne'e yela' wnná bia', na' zñne chawe'e lo wlazžo žo'o law Dios. ³⁵ La'kze zoa bi da' žaken chežo, nnézkzelžo Benne' Criston' nži'ile' žo'o. Nnezlžo nži'ile' žo'o

la'kze zžáka'žo, o la'kze nak nyache' láže'žo,
la'kze zbia láže'gak benách ka' žo'o, o la'kze zdonžo,
o la'kze žiažje da' gákwžo, o la'kze žon zož chežo,
o la'kze gotgak benách ka' žo'o.

³⁶ Kan zej nak da' ki nyejw le'e yiche la'y da' zñnan:
Dan' nakžo chio' Le',
žóntezgak benách ka' ga gatžo.
Nakžo ka zila' ka',
bia ka' ndégakba' lo na' benne' gote' légakba'.

³⁷ Na'a, dan' Bennen' nži'ile' žo'o zóalene' žo'o, žxen láže'žo soelžo lo da' žaken chežo. ³⁸⁻³⁹ Che len žekla' neda':

Bi be sáke'le gonen ga biž ži'il Dios žo'o.

Nži'ile' žo'o dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

Bi sáke'le gon yela' got o yela' nban ga biž ži'ile' žo'o, na' kege wbás che ya'abá ka',

o benne' wnná bia' ka', o yela' wak che da' xiwe',

o bíte'teze da' zoan, o bíte'teze da' zan',

o to da' že' ža'le, o to da' že' že'le,

o bíte'teze da' ben Dios.

9

Dios wžekze' benne' Israel ka' nich gágake' chie'

¹ Zchalja' da' naken dot da' li dan' naka' che Benne' Criston', na' da' znnia' naken tlebe len da' znnakze Dios Be' La'y lo yichj lázda'wa'. Bi žon laža'a.

² Žakle'e nyache' laža'a, na' žéktezela', ³ dan' žak laža'a gona' ga yelagak lježa' ka', benne' wláž chia' ka'. Chela' gaklen légake', yénekzela' yebéj yichj

Dios neda', na' kwáslena' Benne' Criston'. ⁴ Benne' wláž chia' ka' zej nake' za'só Israel, na' Dios bi'e légake' latje gágake' zi'nkze' ka'. Yela' baní' che Dios

wzóalenen légake', na' Dios bdie' lo ná'gake' diža' chie' da' zka'n chawen', na' lezka' da' bchi'le' žo'o. Bliže' légake' nich wká'n zéngake' Le', na' bchebe

laže'e gon chawe'e yógo'te benách zi'to' ka' ni'a chégake'. ⁵ Zej nake' za'sógak xa wdé cheto', Bran,

na' Isaak, na' Jakob, na' ladjw ljéžgake' ka', kan nak yela' benách chie', golj Benne' Criston', Bennen' nakkze' Dios, na' znnabi'e yógo'te. ¡Ga'n zénteze' Le'! Ka'kze gaken.

⁶ La'kze yógo'te benne' wláz chia' ka' bi nzi' lo ná'gake' Benne' Criston', bi žala' nnažo: “Beyák xtiža' Dios dáche'ze.” Kege yógo'te za'só Israel zej nake' da' li benne' Israel ka', benne' ka' zej nake' che Dios. ⁷ La'kze goljgak benne' zan za'só Bran, kege yógo'tegake' gókgake' da' li za'só Bran na', san naken kan nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Za'só Isaak ka' gágakze' da' li za'só' ka'.” ⁸ Ki naken, benne' ka' zej nake' zi'n to benne', bennen' nake' che Dios, kege yógo'tegake' zej nake' zi'nkze Dios. Na'a, benne' ka' nálgake' ni'a che da' bchebe laže' Dios zej nakze' da' li za'só Bran na'. ⁹ Dan' bchebe laže' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na' znnan ki: “Yetó yiz na'a ža yelá'a, na' Sara, zo'lo', galje to bi' byodo' chie'.”

¹⁰ Kégeze da' ni goken ki, san lezka' katen' Rebeka ne noe'e bi' byodo' ka' che Isaak, xa wdé cheto', lo li'e, ¹¹⁻¹³ katen' bi na' gáljgakbe', na' bi na' góngakbe' da' nak chawe' o da' kegle, Dios gože' Rebeka na', na' wnné': “Xkwide' nežw chio' gonbe' xchin xkwide' bežopen'.” Da' ni naken tlebe len da' nyejw le'e yiche kan wnná Dios, dan' znnan: “Bži'ila' Jakob, na' kege Esaú.” Ka' goken, bga'n choch da' bzoa Dios to chi'ize kan nak chegak benne' ka' ba wžekze' Le'. Che len bi žaken ki ni'a che to da' gak gongak benách ka', san naken ki dan' zbekze Dios no benne' žliže'.

¹⁴ ĆBizkze nnažo na'a? ĆŽon Dios da' kegle? Bi žonen'. ¹⁵ Dios gože' Moisés, na' wnné': “Yeyache' láže'la' no benne' ženela' yeyache' láže'la'-ne', na' we' laža'a no benne' ženela' we' laža'a-ne'.” ¹⁶ Che len, bi žaken ki ni'a che da' žénegekle benách ka', o dan' žon byene to benne', san naken dan' žénekzele

Dios, Bennen' žeyache' láže'le' benách ka'. ¹⁷ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y kan Dios gože' Benne' Faraón, katen' wnné': "Che len bzoa' le' gan znna bi'o nich wloe'ela' law yela' wak zen chia' ni'a chio' le', na' gona' ga gónbia'gak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó da' nakkza' neda'." ¹⁸ Ki naken, Dios žeyache' láže'le' no benne' žénekezele', na' lezka' žone' žižje yichj láždo'w no benne' žénele' gone' žižje yichj lážda'we', kan bene' che Benne' Faraón na'.

¹⁹ Na'a ye'le neda': "Ča' ki naken, ěbiz chen' žesbaga' Dios benách ka' zia? ěNožkze benne' gak wsejwe' xnez Dios nich bi gone' da' žénekezele' Le'?"

²⁰ Bi naken ki. ěNožkze le' znno' che Dios? ěWak to yeso' da' naken yo yen' benne' wen že'e, na' nnan: "ěBiz chen' beno' neda' ki?" ²¹ ěBi nzi' lo na' benne' wen že'e gone' che gona' na' to yeso' da' wkonlžon žin ga nla' law, na' che la' gona' na'ze gone' yetó yeso' da' wkonlžon žin ga bi nla' law?

²² Gónekzele Dios wloe'ele' law kan wsaka' zi'e no benne' wen da' kegle, na' gone' ga gak bia' yela' wak zen chie', san lo yela' zbez zen láže' chie' bzoele' benne' ka' žala' choge' chégake' gátgake', benne' ka' zej nbage'e zia, da' žon byenen wžia' yi'e légake'.

²³ Ki ben Dios nich gak bia' záka'le'e yela' baní' chie', dan' zloe'ele' law lawgak benne' ka' žeyache' láže'le', benne' ka' bzoe' chégake' zga'ale sóagake' lo yela' baní' chien'. ²⁴ Dios bliže' benách ki. Kégeze bliže' neto', benne' judío ka', san lezka' bliže' benách zi'to' ka'. ²⁵ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' bchalj Oseas lo wláz Dios, katen' wnné': Benne' ka' bi zej nake' benách chia' ka', go'a lágake': "Benách chia' ka'."

Na' benne' ka' bi bži'ila',
go'a lágake': "Benne' ka' nži'ila'."

²⁶ La' na'ze gan wnnía' kan nak chégake':

"Bi nakle benách chia' ka'"
go'a lágake': "Zi'nkze Dios ban."

²⁷ Na'a, kan nak chegak za'só Israel ka', Isaías
wnné':

La'kze yangak za'só Israel ka',
na' nníta'gake' kan že' yox žoa'a to yego zen,
nbábzegake' yelágake'.

²⁸ Xanžo Dios la' gontie' ga la' lawte
da' bchoge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó
nga.

²⁹ Lezka' Isaías na' bchalje' zga'ale, na' wnné':
Xanžo Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia',
chela' bi bka'ne' chežo za'sóžo ka',
ga'nžo kan zej nak yež Sodoma, na' yež Gomorra,
yež ka' bchinnj Dios.

Benách Israel ka', na' diža' chawe'

³⁰ ¿Bizkze nnažo na'a? Benne' ka' bi zej nbabe'
Israel, na' bi be' láže'gake' yeyákgake' chawe' law
Dios, ba beyákgake' chawe' lawe' Le', san beyákgake'
chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'. ³¹ Na'a, la'kze
be' láže'gak benne' Israel ka' góngake' kan zнна
xtiža' Dios, da' žala' gonen ga gákgake' chawe' lawe'
Le', bi gota' chégake' da' žala' gata' chégake' dan'
žóngake' kan zнна xtiže'e. ³² ¿Biz chen' goken ki?
Ki goken dan' bi bégaken' lo yela' žejlé' chégake'
che Dios, san žakze chégake' gónegekle' góngake' kan
zнна xtiže'e, na' che len bchíxgekle', o wak nnažo:
bejchéwgake' lo da' nzin': Yej Gan Žejchégo'gak
Benách Ka'. ³³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y
da' znnan:

Le wia nga, wdixjwa' lo yež Sión to benne' byo,
 bennen' gake' ka to yej gan chejchégo'gak benách
 ka',
 yej na' gonen ga wchíxgekle'.
 No benne' chejli'e chie' Le', bi yedoe'ele'.

10

¹ Zí'na'do' ka', da' žak laža'a, na' da' znnabla' Dios gone' chegak benách Israel ka', naken gone' ga yelágake'. ² Zzoa lia' chégake', dot láže'gake' že' láže'gake' Dios, san kege len yela' žejni'il li laže'. ³ Bi nnézgekle' kan žon Dios, žonze' ga nakžo chawe' lawe' Le', san žénegekle' gon kwíngake' chawe' law Dios žakze chégake', na' bi nníta'gake' gaxjw laže' law Dios nich gak gone' Le' légake' chawe' lawe' Le'. ⁴ Beyož ben Benne' Criston' da' žénele gon da' bchi'le Moisés gonžo. Ben benne' Criston' ga gak yeyakgak yógo'te benách ka' chawe' law Dios, benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

⁵ Kan nak che no benne' cha' yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan zнна xtiža' Dios, bzoj Moisés da' znnan ki: “Bennen' gone' dot kan zнна xtiže'e, soe' nbane' dan' žone' ki.” ⁶ Na'a, kan nak che no benne' yeyake' chawe' law Dios dan' žejli'e chie' Le', znnan ki: “Bi nno' lo yichj laždo'o, bi nno': ěNožkze benne' kwene' ya'abá che Dios? (dan' naken: nich gone' ga yetj Benne' Criston'), ⁷ na' bi nno': ěNožkze benne' yetje' gan de latje che benne' gat ka'? (dan' naken, nich gone' ga kwen Benne' Criston', na' yežoje' lo yela' got).” ⁸ Na'a, ěbizkze znnan? Ki znnan: “Gawze gan zo' zoakze xtiža' Dios. Lo žo'o, na' lo yichj laždo'o zoa xtiže'e na'.” Da' ni naken diža' che da' žejle'žo che Dios dan'

zchaljton', na' znnato': ⁹ “Cha' da' zno' nak bian' Jesusen' nake' Xano', na' cha' žejli'o dot lažo'o Dios besbane' Le' lo yela' got, yeló' le'.” ¹⁰ Lo yichj lázdo'žo žejle'žo che Jesusen' nich yeyakžo chawe', na' ni'a che da' zchaljžo, zloe'elžo dan' nak Jesusen', Benne' Criston', chežo nich yelažo.

¹¹ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bi yedoé'egekle yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'.” ¹² Dios, tlebe kan že' laže'e benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, dan' Xanžo na'kze nake' Xangak yógo'tegake', na' nápli'e bi da' wnezjwe' chegak yógo'te benne' ka' znnábgekle' Le'.

¹³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Yelagak yógo'te benne' ka' wlížgake' La Xanžon'.”

¹⁴ ¿Nakx gak wlížgake' Le' cha' bi žejlé'gake' chie' Le'? ¿Nakx gak chejlé'gake' chie' Le' cha' batkle béngেকে kan nak chie'? ¿Nakx gak yéngেকে chie' cha' bi zoa no benne' wzenle' légake' xtiže'e? ¹⁵ ¿Nakxkze gak wzéngেকে xtiže'e cha' bi sela' no benne' légake'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche da' znnan: “Ba nez zen gaken chegak benne' ka' žingak benne' ka' gan nníta'gake', benne' ka' zcháljgake' da' zka'n ži yichj lázdo'žo.” Ki znnan diža' chawe' che Benne' Criston'.

¹⁶ Na'a, kege yógo'tegake' wzí' lo ná'gake' diža' chawen'. Kan nak da' ni, Isaías wnné': “Xan, ¿nozke benne' bejli'e da' bchaljton'?” ¹⁷ Ki naken, benne' ka' yéngেকে chejlé'gake' chie' Le', na' dan' žala' yéngেকlen' naken xtiža' Benne' Criston'.

¹⁸ Na'a znnia': “¿Bi béngেকlen'?” Da' li béngেকlen', kan nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Benle chí'igake' dot yežlyó nga.

Yógo'te latje bžingak xtiža'gake'.

19 Lezka 'znnaba': “¿Bi gókbe'egekle benne' Israel ka' da' ni?” Da' li gókbe'egeklen'. Gan wzó ław, bchalj Moisés lo wláz Dios, na' wnné':

Gonkza' ga gé'elele le'e,

dan' ži'ila' benách ka' bi zej nbáblene' le'e.

Ni'a chegak benách ka' bi žejní'igekle' gona' ga ža'ale.

20 Wdé na' Isaías na' gókli'e benne' wechóg laže', na' bchalje' lo wláz Dios, na' wnné':

Benne' ka', benne' bi bdílgake' neda', bžélgekle' neda'.

Bloe'e lawa' lawgak benne' ka' bi be wnnábgekle' neda'.

21 Na'a, kan nak chegak benne' Israel ka', bchalj Isaías na' lo wláz Dios, na' wnné': “Tža tža bli na'a, na' bliža' benách ka' bi žóngake' kan z^una x^utiža'a, na' zžóagake' neda' chela'ale.”

11

No benne' ka' yelágake' ladjw benách Israel ka'

¹ Na'a znnaba': ¿Beběj yichj Dios benách Israel ka' to chi'ize? Bi naken ki. Nedkza' naka' benne' Israel. Naka' za'só Bran, na' nbaba' ljež Benjamín ka', ži'nkze Israel na'. ² Dios bi beběj yichje' benách chie' ka', benne' ka' wžekze' Le' ža ni'te nich gágake' che Leze'. ¿Bi nnézele dan' nyejw le'e yiche la'y kan ben Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios? Bliže' Dios, na' besbage'e benách Israel ka' zia, na' wnné': ³ “Xan, ba bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', na' bchínnjgake' bkog la'y chio' ka' gan bzeyto' bia beždo' ka' lawo' Le'. Toza' neda' nga'na' chio', na' žénegekle' gótgake' neda'.”

⁴ Na'a, ¿biz bechebe Dios? Ki wnné': “Žape chi'a

chonnłaj chi gaywá' benne' chia' ka', benne' ka' bi zzoa zılgake' lawgak lo'a ka' zej nzin' Baal.” ⁵ Lezka' naken ža ni zoažo na'a, zej nga'n bale benne' Israel ka', benne' ka' wžekze Dios nich gágkake' chie' Le'. Le' žape chi'ikze' légake'. ⁶ Cha' naken da' žonze' Le' ni'a chégake', bi naken ni'a che to da' gak góngake'. Chela' goken ni'a che to da' gak gonžo, dan' žonze Dios ni'a chežo biž gaken to da' žonze' ni'a chežo.

⁷ ¿Bizkze nnažo na'a? Bi wži'gak benne' Israel ka' dan' bdılgake', san ba wží'gaken benne' ka' wžekze Dios nich gágkake' chie' Le', na' yezıka'že' ka', Dios bene' zižje yichj lázdo'gake'. ⁸ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Dios bene' ga zej nake' cholłaze’.” Ki bene', na' la'kze gak lé'egekle' da' žone' Le', na' yéngkle' xtiže'e, bi žejní'gekle'. Ki naken chégake' na' zejte ža ni zoažo na'a. ⁹ Kan nak da' ni lezka' bchalj Dabı, katen' wnné':

Lni ka' chégake' yeyákgaken da' séngaken légake',
na' ka to do yelj gan chéjgake'.
Lezka' góngaken ga chíxgekle',
na' Dios wsaka' zi'e légake'.

¹⁰ Cholgak yej lágwage', nich bi lé'egekle',
na' to chi'ize yečhwage' nich wá'gake' ywa'.

Kan gak yelagak benách ka' bi zej nake' benne' judıo

¹¹ Na'a znnia': ¿Bchıxgekle benne' judıo ka' ga bžinte wnıtgekle' to chi'ize? Bi goken ki, san bzóagake' xtiža' Dios chela'ale, na' na'a Dios žoe'e latje yelagak benne' ka' bi zej nake' benne' judıo nich gone' ga gé'egekle benne' judıo ka' légake'.

¹² Dan' bengak benne' judıo ka', bchıxgekle', benen ga bžin da' naken ka to yela' wnni'a zen chegak

benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' ki goken, gota' to yela' wnni'a zen chégak benne' ka' bi zej nake' benne' judío dan' wnítgekle benne' judío ka', na' da' zenle'eže gata' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kate' yeyakgak benne' judío ka' che Dios.

¹³ Na'a žapa' le'e, benne' ka' bi nakle benne' judío, znnia': dan' naka' wbás bsela' Dios nich wzenla' benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' xtiže'e, zkónle'ela' žin dan' nzi' lo na'a, ¹⁴ nich gak gona' ga gé'egikle benne' wláž chia' ka' le'e, na' nich gona' ga yelágake' bale'. ¹⁵ Cha' gota' latje chegak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga yeyákgake' che Dios dan' wnítgekle benne' judío ka' latje chégake', na' da' zénle'eže gata' chegak benách ka', kate' benne' judío ka' yeyákgake' lo latje chégakkze' na'. Gaken kan žak kate' žebangak benne' gat ka'. ¹⁶ Cha' znéjwžo che Dios kwa nildo' da' žebejžon néžwle, lezka' kwa dan' nga'nen naken che Leze', na' cha' nnažo nak che Dios lwe yag, lezka' ni'a nen zej naken che Leze'.

¹⁷ Zej nak bale benne' judío ka' ka ni'a na' to yag olibo chawe' da' ka' zej nžogen, na' le'e, ka ni'a na' to yag olibo yiže', bejda'le yag olibo chawen', na' beyazle lo latje chegak benne' ka' wžóggake', na' zzi'le da' žonn lwen, na' xis yag olibo chawen'. ¹⁸ Che len, bi wká'n zen kwinle, bi wzoale cheła'ale benne' ka' zej nake' ka ni'a nen ka', da' zej nžogen. Cha' zka'n zen kwinle, žala' nnézlele kege le'e zwawle lwe yagen', san lwe yagen' zwawn le'e.

¹⁹ Wak nno': "Wžoggak ni'a na' yagen' nich gak chaza' neda' lo latje chégaken." ²⁰ Da' znno' naken dot da' li, san wžóggake' dan' bi bejlé'gake' che Dios,

na' bejdó'o le' yagen' dan' žejli'o che Dios. Che len, bi žala' wká'n zen kwino', san žala' žebo' Dios. ²¹ Cha' bsaka' zi'i Dios benne' ka', benne' ka' zej nakkze' ni'a na' yag chawen', lezka' wsaka' zi'e le'. ²² Na'a, bwia nga kan nak Dios ži'i laže', na' lezka' kan žsaka' zí'li'e no benne'. Da' li žsaka' zí'li'e benne' ka' bchixgekle', san nake' ži'i laže' len le'. Che len, žala' góntezo' da' naken tlebe len yela' ži'i laže' chie' na', nich bi choge' lezka' le' lo yag chien'. ²³ Lezka' gaken chégake' cha' bi gá'ngake' lo yela' bi žejlé' chégake', na' chejtá'gake' da' yoble lo yagen', dan' nap Dios yela' wak gone' ga chejtá'gaken' da' yoble. ²⁴ Nako' le' ka' ni'a na' yag olibo yixe' da' bchogen', na' bejtó'o yag olibo chawen' gan nitó benne' wdé' ni'a na' to yag yixe'. Bi gakže zede chegak benne' ka' zej nakkze' ka' ni'a na' yag chawen', chejtá'gake' da' yoble lo yag chégakkzen'.

Kan gak yelagak benách Israel ka'

²⁵ Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni da' bgachen', nich bi wká'n zen kwínle ni'a che yela' žejní'il chele. Ba le benne' Israel ka' beyákgake' zizje laže', na' ki gákgake' ga žinže ža yógo'te benách ka', benne' bi zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žala' yelágake', ba zej nbabe' gan znnna bia' Dios. ²⁶ Te na' gata' latje yelagak yógo'te benne' Israel ka', kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Žoj Benne' Weslá lo yež Sión,
na' yeké'e da' kegle da' bengak za'só Jakob ka'.

²⁷ Da' ni naken diža' žag da' gónlena' légake' katen' yeká'a doła' da' zej nbage'e.

²⁸ Ki naken, bzóagake' diža' žag da' ben Dios chela'ale, na' Dios wléj yichje' légake' nich gak

yelale le'e, san lezka' nži'il Dios légake', dan' wžekze' Le' xa xtó'gake' ka'. ²⁹ To chi'ize znezjw Dios da' znezjwe', na' to chi'ize zbie' benách ka'. ³⁰ Kan nak chele, zga'ale bi benle kan znna xtiža' Dios, na' na'a Dios žeyache' láže'le' le'e dan' bi bengak benne' judío ka' kan wnnakze' Le'. ³¹ Lezka' žaken chégake' na'a, bi žóngake' kan wnná Dios, san ki gakzen na' zejte Dios yeyache' láže'le' légake', kan žeyache' láže'le' le'e na'a. ³² Dios wléj yichje' yógo'te benách ka' bzóagake' xtiže'e chela'ale, nich gak yeyache' láže'le' yógo'tegake'.

³³ Zenle'e nak yela' wnni'a che Dios, dan' naken yela' wak zen chie', na' yela' žejní'il chie'. Bi gak nitó benne' chejni'ile' da' bzoa Dios gone', na' bi gak no benne' nnezle' da' ka' žon Dios. ³⁴ ¿Nožkze benne' žejni'ile' da' zza' laže' Xanžon'? ¿Nožkze benne' gak wzejni'ile' Le'? ³⁵ ¿Nožkze benne' zoa da' bnezjwe' che Dios nich gon byenen bi da' yebi'i Dios chie'? ³⁶ Yógo'te da' zej den zej nžojen lo na' Dios, na' zej nnitan' ni'a chie' Le', na' zej nnitan' nich yebélenle' Le' légaken. ¡Ga'n zen Dios to chi'ize! Ka'kze gaken.

12

Žala' wdé kwinžo lo na' Dios

¹ Ží'na'do' ka'. Dios žeyache' láže'le' žo'o. Che len žáta'yoela' le'e wdé kwinle lo na' Dios, na' gakte ka' to da' nak ban da' zdežo law Dios, nich gakte che Leze', dan' naken to da' žaz laže' Dios. Da' ni žala' gonle, da' naken tlebe len da' zka'n zenžo Dios. ² Biž gonle tlebe kan žongak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, san le gak benách kobe ka' dan' ba bkob Dios yichj lázdo'le. Le gon ki nich gak nnézlele da'

chawe' da' žénele Dios gonle, dan' žaz laže'e Le', na' da' naken dot li laže'.

³ Na'a, dan' zoa da' bde Dios lo na'a, žapa' yógo'tele: bi wká'n zen kwinle, da' bi žala' gonle, san žala' gagle gaxjw laže' kan zza' láže'le, na' kan nak yela' žejlé' chele da' benn Dios che chele. ⁴ Kan nak toze belá' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej dan', na' kege toze žin žon to to da' ka', ⁵ lezka' naken chežo. La'kze benne' zan nakžo, nakžo ka' toze belá' žen dan' nžagžo žo'o Benne' Criston', na' che len yógo'težo nakžo toze tožo len yetožo.

⁶ To tožo nzi' lo na'žo to da' benn Dios chežo, na' nža' to ton kan nak da' benne' che chežo. No benne' Dios bnezjwe' chie' wchalje' lo wlaze' Le', len yela' žejlé' chie', žala' wchalje'.

⁷ No benne' Dios bnezjwe' chie' gone' xchine', cháwe'do' žala' gonen'. No benne' Dios bnezjwe' chie' wsedle' benách ka', cháwe'do' žala' wsedle' légake'.

⁸ No benne' Dios bnezjwe' chie' wzejni'ile' benách ka', na' cháwe'do' žala' wzejni'ile' légake'. No benne' bi da' wnezjwe' che no benne' yoble, dot laže'e žala' wnezjwen'.

No benne' zнна bi'e benách ka', lo yela' gaxjw laže' žala' gonen'.

No benne' žáklene' lježe' ka', len yela' žebél žala' gonen'.

Kan žala' gon no benne' nake' toze len Jesús

⁹ Žala' ži'ilele lježle ka' dot láže'le.

Le wzóa da' kegle chela'ale.

Le we' laže' gonle da' naken chawe'.

¹⁰ Le ži'il lježle ka' kan nži'il kwinkzle.

Kan žaple ba la'ne lježle žala' gonle ga gakže' benne' blo.

¹¹ Le gon chóchteze láže'le, na' bi wedle.

Le gon xchin Xanžon' dot láže'le.

¹² Le yebél dan' zoa da' žxen láže'le.

Le kwez zen láže' kate' bi zzáka'le.

Le wcháljlenteze Dios.

¹³ Le wnezjw benách ka' che Jesusen' da' žiážjegekle'.

Le we' gan chejnníta'gak benne' ka' zlá'gake' ližle.

¹⁴ Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' zbia láže'gake' le'e.

Le nnab gak chawe' chégake', na' bi wžiale légake' zia.

¹⁵ Le yebél tzen len benne' ka' žebégekle'.

Le kwéželen benne' ka' zbéžegake'.

¹⁶ Le gak toze len lježle ka'.

Bi wká'n zen kwinle, san le gonlen tzen benne' gaxjw láže' ka'.

Bi gekle ba naple dot yela' žejní'il.

¹⁷ Bi yebi'ile che nitó benne', bi gonle da' zia che no benne' žone' chele da' zia.

Le gon da' nak chawe' chegak yógo'te benách.

¹⁸ Cha' sáke'le, le kwez chawe' len yógo'te benách.

¹⁹ Zí'na'do' ka', bi yezi'le wzón benách ka' la' le'eze, san le we' latje yebí'i Dios chegak benne' ka', dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Nedkza' yezi'a wzón. Neda' yebi'a chegak benách ka'.” Ki wnná Xanžo Dios. ²⁰ Lezka' znnan: “Cha' zoa no benne' bi zle'ele' le' chawe', na' cha' zdone', bnezjw da' gawe'. Cha' zbile' nis, bnezjw da' ye'je'.” Kate' gono' ki, gono' ga yedoé'el bennen'. ²¹ Bi go'o latje nna bia'

da' kegle le', san wnná bia' da' keglen', wkonlo' žin da' naken chawe'.

13

¹ Yógo'tele žala' gonle kan znnagak benne' yolawe' ka'. Dios bdekze' lo ná'gake' yela' wnná bia' da' zej nzi'e, na' wak nnažo bnníta'kze' Le' benne' ka' lo latje chégake'. ² Che len, no benne' zzoe' no benne' yolawe' chela'ale, zzoe' chela'ale to da' bzoa Dios, na' benne' ka' žóngake' ki, choge' chégake' kwia yí'gake'. ³ Zej nnita' benne' yolawe' ka', kege nich wchébegake' no benne' žone' da' naken chawe', san nich wchébegake' no benne' žone' da' zinnj. Cha' žénelo' gono' ga bi wchébegake' le', ben da' naken chawe', na' yežojo' chawe' gan zchi'a láže'gake'. ⁴ Benne' yolawen' nake' ni'a na' Dios nich gáklene' le', san cha' žono' da' zinnj, na' žala' žebo', dan' bi noe'e dáche'ze bar che yolawe'. Nake' ni'a na' Dios nich yebi'e da' žeyala' no benne' žone' da' zinnj. ⁵ Che len žon byenen gonle kan zнна bennen' nzi' lo ne'e yela' wnná bia', kégeze dan' bde Dios lo ne'e wsaka' zi'e le'e, san lezka' nich kwe' ži yichj lázdo'le law Dios. ⁶ Che len žíjwle lazle che yolawe', dan' zej nak benne' yolawe' ka' ni'a na' Dios, na' žóngake' da' bdie' Le' lo ná'gake'.

⁷ Le chizjw yógo'te benne' ka' da' nbága'le chégake'. Le chizjw lazle lo na' no benne' žala' wchizjwe' lazle. Le chizjw mežw no benne' žala' chíjwlen. Le žebe no benne' žala' žébele, na' le gape ba la'ne no benne' žala' gaple le' ba la'ne. ⁸ Bi be žala' bága'le che nitó benne', san toze žala' ží'ilele lježle ka', da' nbága'le chegak yógo'te benách ka',

dan' no benne' nži'ile' lježe' ba bene' dot da' z_nna
x_tiža' Dios. ⁹ Ki z_nna x_tiže'e:

Bi gono' do_la' da' z_ka'n ditjen ye_la' z_chag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Bi dan lažo'o da' de che lježo'.

Da' wnné' ki, na' yógo'te da' yezika' da' wnné',
yeyóž gon no benne' žone' kan z_nna da' z_nnan ki:
“Bži'il lježo' kan nži'il kwino'.” ¹⁰ Bennen' nži'ile'
lježe' bi be žone' che lježe' da' kegle. Ki naken,
bennen' nži'ile' lježe' žone' dot da' z_nna x_tiža' Dios.

¹¹ Le gon ki dan' nnézlele kan žak ža ni zoažo na'a,
na' lezka' nnézlele ba bžin ža ža_la' gagle ban laže'
kan žebán no benne' z_tase', dan' ba zoaže gawze
ža yelažo lo da' kegle ka goken katen' wzó lawžo
žej_le'žo che Benne' Criston'. ¹² Gan zoažo na'a
naken ka yele, na' za' te yelen', na' gan zoa Benne'
Criston' naken ka te ža, na' za' chejsoažo ga na'.
Che len ža_la' kwás_lenžo da' žongak benách ka' gan
nak chol. Kan žon to benne' žeje' lo wdile, z_wakw
kwine' da' žape chi'in le' lo wdile, lezka' ža_la' tažo lo
baní' che Dios, dan' gape chi'in žo'o nich bi cho'ožo
lo na' da' x_iwe'. ¹³ Nich gonžo ki ža_la' gonžo da'
chawe' kan ža_la' gon no benne' z_de' te ža.

Bi ža_la' sožlžo, na' bi gáw_le'ežo.

Bi ža_la' gonžo da' kegle, na' kege da' gon ditjen žo'o.

Bi ža_la' t_ll-lenžo lježžo ka', na' bi gé_ležo légake'.

¹⁴ Na'a, ža_la' yeyón kwinle lo yichj lázdo'le kan nak
X_anžo Jesús, Benne' Criston', na' bi we' láže'le gonle
da' z_dan láže'le lo ye_la' benachze chele.

14

Bi žala' nnežo chegak lježžo ka'

¹ Le we' latje no benne' gónlene' le'e tzen, benne' žejli'e che Benne' Criston', la'kze bi nak dot li laže' kan žejli'e chie' Le'. Bi tíl-lenle-ne' kan nak da' žéklege le'e žala' gone'. ² Kan nak da' ni, zej nnita' benne' ka' žékgekle' wak gáwgake' bíte'teze da' žawgak benách ka', san yebale benne', benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', žáwgake' toze da' žazžo. ³ Na'a, bennen' žawe' yógo'te bi žala' wzóe' chela'ale no benne' bi žawe' yógo'te, na' lezka', bennen' bi žawe' yógo'te bi žala' nnie' che bennen' žawe' yógo'te, dan' nzi' lo na' Dios bežope benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. ⁴ ¿Nožkze le', znnio' che benne' wen žin che benne' yoble? Law Xankze yežój chawe' o bi yežój chawe' no bennen' nake' wen žin che Dios. Yežoje' chawe' law Dios, dan' gonkze Xanžo Dios ga yežoje' chawe'.

⁵ Zoalja to benne' zka'n zenže' to ža ka zka'n zene' yezika' ža ka', na' benne' yoble, toze kan zka'n zene' yógo'te ža. To tožo žala' wíažo cha' nak chawe' da' žonžo. ⁶ Bennen' zka'n zene' to ža, zka'n zenen' nich wká'n zene' Xanžon', na' bennen' bi zka'n zene' ža na', nich wká'n zene' Xanžon' bi zka'n zenen'. Lezka', bennen' žawe' yógo'te, žawe' ki nich wká'n zene' Xanžon', dan' ži'e Dios: “Žóxkeno'” na' bennen' bi žawe' yógo'te, bi žawen' nich wká'n zene' Xanžon', na' lezka' ži'e Dios: “Žóxkeno'.”

⁷ Nitó benne' ládjwžo žo'o bi nak bane' cheze', na' nitó benne' bi žate' cheze'. ⁸ Cha' zoažo nbanžo, nich ga'n zen Xanžon' zoažo nbanžo, na' cha' gatžo,

nich ga'n zen Xanžon' gatžo. Ki naken, cha' zoažo nbanžo o cha' gatžo, nakžo che Xanžon'. ⁹ Lezka' che len got Benne' Criston', na' bebane', nich gake' Xangak benne' gat ka', na' Xangak benne' ban ka'.

¹⁰ Na'a le', ¿biz chen' znnio' che lježo'? ¿Biz chen' zzo' lježon' chela'ale? Žon byenen la'žo yógo'težo law Benne' Criston' gan wchi'a laže'e žo'o. ¹¹ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Znna Xanžo: "Ni'a chia' nedkza', wzóa zibgak yógo'te benách ka' lawa' neda'.

Nnágake' kwáselo naka' Dios."

¹² Ki naken, Dios wchi'a laže'e yógo'težo.

Bi žala' gonžo da' gonen ga chíxgekle lježžo ka'

¹³ Che len, biž žala' nnežo che lježžo ka', san žala' we' láže'žo bi gonžo bi da' gonen ga chíxgekle', o bi da' gonen ga góngake' dola'. ¹⁴ Nnézkzela' bi be zoa da' žawžon da' gak gonen ga biž nakžo chawe' law Dios, na' da' bchalj Xanžo Jesusen' naken tlebe len da' ni. Cha' žekle no benne' zoa bi da' gak gonen ga biž nake' chawe' law Dios, che bennen', naken ki. ¹⁵ Cha' žono' le' ga gak lježo' nyache' laže'e, dan' žawo' le' da' žekle' le' bi žala' gawžon, bi žono' kan žala' gon no benne' nži'ile' lježe'. Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' no benne', bennen' got Benne' Criston' ni'a chie'. ¹⁶ Che len, bi be gonle da' gonen ga nne zi'gak benách ka' che da' žéklele le'e nzi'le latje gonlen. ¹⁷ Kate' znna bia' Dios žo'o, bi že' láže'žo da' ye'j gawžo, san že' láže'žo gakžo chawe' lawe' Le', na' ga'n ži yichj lázdo'žo, na' yebelžo, da' ka' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o. ¹⁸ No benne' žone' xchin Benne' Criston' kan zej nak da'

ki, žone' da' žaz laže' Dios, na' yežoje' chawe' lawgak benách ka'.

¹⁹ Che len žala' gonžo chegak benách ka' da' góngaken ga gata' da' wká'n ži yichj lázdo'žo, na' da' gon chochen lázdo'žo kan žeje'žo che Benne' Criston'. ²⁰ Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' bennen' bzoa Dios le'. Nak dot da' li dan' znnagak benách ka': "Yógo'te de latje gawžon" san gonžo da' kegle cha' gonžo ga chixle lježžo ni'a che da' žawžo. ²¹ Gakže chawe' cha' bi gawo' bel'a, na' bi ye'jo' xis uba, na' bi be gono' da' wchixen lježo', o da' gonen ga gak chope laže'e, o da' gonen ga biž žejli'e che Benne' Criston' dot laže'e. ²² Cha' žejli'o de latje bi da' gono', žala' gonon' law Dios gan zo' tozo'. Ba nez zen gaken che bennen' bi zchebe lázda'we' le' ni'a che da' žekle' de latje gone', ²³ san bennen' žak chope laže'e ni'a che da' žawe', nbage'e zia, dan' žone' da' bi žekle' de latje gone'. Cha' žonžo da' žeklžo bi žala' gonžon, zbága'žo dola'.

15

Žala' gonžo da' žaz láže'gak lježžo ka'

¹ Che len, cha' nakžo choch kan žeje'žo che Benne' Criston', žala' soelžo benne' ka' bi žejlé'gake' chie' Le' dot láže'gake'. Bi žala' gonžo da' žaz láže'zežo žo'o. ² Yógo'težo žala' gonžo da' žaz láže'gak lježžo ka' nich gak chawe' ché'gake', na' gak choch láže'gake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. ³ Ki žala' gonžo, dan' bi ben Benne' Criston' da' wyáz láže'ze', san gok chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Bedjbága'gak neda' diža' zi' ka' da' wnnagak benne' ka', da' wnné zí'gake' chio' Le',

Dios.” ⁴ Yógo'te da' bzójkake' le'e yiche la'y ža ni'te, bzójkaken' nich wsedlen žo'o. Dan' nyejw le'e yiche la'y žonen ga zbezžo zen laže', na' žeyón zenen žo'o. Che len zoa da' žxen láže'žo. ⁵ Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga zbezžo zen laže', na' žeyón zene' žo'o, gone' ga gakte toze kan žonle le'e, na' gakte kan Jesús, Benne' Criston', žénele' gakte. ⁶ Ki žala' gonle nich gakte toze, na' tzen wká'n zenle Dios, Xa Xanžo Jesusen'. ⁷ Che len, nich ga'n zen Dios, le si' lo na'le tole yetole kan Benne' Criston' wzí' lo ne'e žo'o. ⁸ Ki žala' gonle, dan' žapa' le'e: bla' Jesús, Benne' Criston', na' góklene' benne' judío ka' nich bloe'ele' law nak dot da' li da' zchalj Dios, na' bene' ga bžin da' bchebe laže'e wnezjwe' chegak xa wdé che'to' ka'.

Benách zi'to' ka' yéngkle' diža' chawe'

⁹ Lezka' bla' Benne' Criston' nich bene' ga benne' ka' bi zej nake' benne' judío yéngkle' xtiža' Dios dan' žeyache' láže'le' légake'. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Che len, wká'n zena' da' nako' Le',
lawgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga,
na' goła' da' we lawa' Le'.

¹⁰ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Le'e, benách ka' zoale dot yežlyó nga,
le yebél tzen len benách ka' che Dios.

¹¹ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

¡Le wká'n zen Xanžon',
yógo'tele bi nakle benne' judío ka'!

¡Le gole da' we lawn Le',
yógo'tele zoale dot yežlyó nga!

¹² Lezka' bzoj Isaías da' znnan:

La' law Benne' nbáblene' benne' ka' zej nake' za'só
Isaí, xa Dabí.

Gak blo Bennen' nich nna bi'e benne' ka' bi zej
nake' benne' judío ka'.

Benne' ki wxén láže'gake' Le'.

¹³ Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga žxen láže'žo Le',
gone' ga yebéle'elele, na' ga'n ži yichj lázdo'le dan'
žejle'le chie' Le', na' gone' ga gak dot li láže' kan žxen
láže'le Le', dan' zoalen yela' wak che Dios Be' La'y
le'e.

¹⁴ Zí'na'do' ka', ba nnézkzela' žóntezle da' ka'
naken chawe', na' náple'ele yela' žejní'il nich gak
wzejní'ilele lježle ka'. ¹⁵ Na'a naka' wechóg láže',
na' zzoja' chele le'e le'e yiche ni, zí'na'do' ka', na'
žsa'a láže'le dan' zoa da' besbaga' Dios neda' gona'
dan' nži'ile' le'e. ¹⁶ Che len žona' xchin Jesús, Benne'
Criston', lawgak benách ka' bi zej nake' benne' judío
ka', na' zchalja' diža' chawe' che Dios, nich gak
wdía' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka' lo na'
Dios, benne' ka' wžekze Dios Be' La'y nich gákgake'
che Leze'. Gákgake' ka to da' wdekza' lo na' Dios, da'
chaz láže'e Le'.

¹⁷ Na'a, dan' žónlena' tzen Jesús, Benne' Criston',
žin, nzi' lo na'a chaz láža'a kan nak da' bena' lo
xchin Dios. ¹⁸ Lezka' naka' wechóg láže' wchalja'
kan nak da' ben Benne' Criston' lo na'a neda', na'
kege da' bena' nedza'. Bene' ga žongak benách
ka' bi zej nake' benne' judío ka' kan zнна xtiža'
Dios. Da' ni bene' Lekze', na' bkonle' žin da' bchalja'
neda', na' žin da' bena' neda'. ¹⁹ Lezka' bkonle'
žin da' ka' zej nak bian' da' bloe'ele' law Le' lo na'a
neda', na' yela' wak zen ka' da' bene', na' yela' wak
che Dios Be' La'y da' wzóalenen neda'. Ka' goken,

wzó lawa' zchalja' lo yež Jerusalén, na' dot gawze na' zejte gan nbab Ilíriko, ba bchalja' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'. ²⁰ Be' laža'a bchalja' diža' chawen' gan bi na' yéngkle benách ka' kan nak che Benne' Criston'. Chela' wchalja' ga ba bégngle benách ka', na' gona' neda' ka žon to benne' žone' to yo'o law len ze'e da' ba bdixjw benne' yoble. ²¹ Ka bena' neda' naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Lé'egkle benne' ka' nníta'gake' gan bi benle nitó
benne' kan nak chie' Lé',
na' chejní'igkle benne' ka' batkle bégngle' kan nak
chie'.

Žénele Pablo cheje' lo yež Roma

²² Che len, la'kze zan chi'i gónela' yida' gan zoale, bi na' gak yida'. ²³ Na'a, dan' ba beyož bena' žin che Dios latje ki, na' zan yiz ba žénela' yida' gan zoale, ²⁴ che len, kate' cha'a lo yežlyó España, tia' gan zoale le'e, dan' žxen laža'a yedjwía' le'e, na' yebélenla' le'e. Te na' gak yego'ole neda' nez. ²⁵ Na'a žala' cha'a lo yež Jerusalén, nich chjwa'a to da' gáklenen benne' ka' che Benne' Criston' nníta'gake' ga na'. ²⁶ Ki gona' dan' wyáz láže'gak benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, btóbgake' mežw da' znézjwgake' chegak benách yache' ka' zej nbabe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. ²⁷ Wyáz láže'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', bégake' da' ni. Da' li naken to da' zej nbage'e chegak benne' judío ka'. Cha' zzi'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' da' naken che Dios ni'a che da' bengak benne' judío ka', na'

žala' gáklengake' benne' judío ka' len da' nápgake'.
²⁸ Che len, kate' yeyóž wdía' dan' bnéziwgak benne'
 ki lo na'gak benne' judío ka', naž tia' gan zoale le'e
 kate' cha'a lo yežlyó España. ²⁹ Kate' la'a gan zoale,
 žxen laža'a žínlena' yógo'te da' žebélénlžo ni'a che
 diža' chawe' che Benne' Criston'.

³⁰ Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na'
 ni'a che yela' nži'il da' zchiz Dios Be' La'y lo yichj
 lázdo'žo, neda' žáta'yoela' le'e, zín'na'do' ka', nich
 wcháljenle Dios tzen len neda', na' nnáblele-ne'
 gáklene' neda'. ³¹ Le nnable' gone' ga yelá' neda' lo
 na'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston',
 benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' gone'
 ga chaz láže'gak benne' ka' zej nake' che Benne'
 Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén,
 si'gake' dan' chjwa'a ga na'. ³² Lezka' le nnable',
 cha' nak da' zнна Dios, wnezjwe' neda' latje la'a gan
 zoale lo yela' žebél chia', nich yezi' láže'léna' le'e
 tzen. ³³ Na'a znnabla' Dios, Bennen' zka'n žie' yichj
 lázdo'žo, sóalene' yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

16

*Benne' ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake'
 ka'*

¹ Le si' chawe' Febe, no'le zanžon' nake' toze
 len Xanžon'. Nake' no'le wen žin che Dios, na'
 nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yež
 Sencrea. ² Lo wláz Xanžon' le si' lo na'le no'len',
 kan žala' gongak benách ka' che Benne' Criston'.
 Le gáklene', na' le gonn chie' bíte'teze da' žiážjelen'.
 Lekze' góklene' benne' zan, na' lezka' góklene' neda'.

³ Le gape "Padiox" Prisila, na' Akila, benne' byo
 chie'. Benne' ki bénlengake' neda' tzen žin che Jesús,

Benne' Criston'. ⁴ Žopte benne' ki wdégake' gan ben zož gátgake' nich bégake' ga bi gata' neda', na' žápegaka'-ne': “Žóǵkenle” na' kege nedza', san lezka' yógo'te lježžo ka' zej nbabe' gan zej nnita' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' bi zej naked' benne' judío ka', žé'gake' légake': “Žóǵkenle.” ⁵ Le gape “Padiox” benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližgak Prisilan', na' Aki-lan'. Le gape “Padiox” Epeneto, bennen' nži'ila'. Le' bejli'e che Benne' Criston' zga'ale' ka' yógo'te benne' ka' nnita'gake' gan nbab Akaya. ⁶ Le gape “Padiox” Lia, no'len' bene' žin zen che Benne' Criston' gan zdoble le'e. ⁷ Le gape “Padiox” Andróniko len Junias, benne' wláž chia' ka'. Benne' ki byéjwlengake' neda' tzen liž ya, na' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' žápegake' légake' ba la'ne. Lezka' bejlé'gake' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka neda'.

⁸ Le gape “Padiox” Amplias, bennen' nži'ila' dan' naked' che Xanžon'. ⁹ Le gape “Padiox” Urbano, bennen' bénlene' neto' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' le gape “Padiox” Estakis, bennen' nži'ila'. ¹⁰ Le gape “Padiox” Apeles, bennen' nak bia' žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' le gape “Padiox” benne' ka' nnita'gake' liž Aristóbulo. ¹¹ Le gape “Padiox” Herodión, benne' wláž chia'. Lezka' le gape “Padiox” benne' ka' nnita'gake' liž Narsiso, na' žejlé'gake' che Xanžon'. ¹² Le gape “Padiox” Trifena len Trifosa, no'le ka' žóngake' žin che Xanžon'. Lezka' le gape “Padiox” Pérsida, no'len' bene' žin zen che Xanžon', na' nži'ilžo-ne'. ¹³ Le gape “Padiox” Rufo, benne' wžekze Xanžon'. Lezka'

le gape “Padiox” xna' Rufo na', no'len' nake' ka xna'kza' neda'. ¹⁴ Lezka' le gape “Padiox” Asíncrito, na' Flegonte, na' Hermas, na' Patrobas, na' Hermes, na' lezka' lježžo ka' zej nake' toze len Xanžon', na' nníta'lengake' benne' ka'. ¹⁵ Lezka' le gape “Padiox” Filólogo len Julia, na' Nereo len no'le zane', na' lezka' Olimpás, na' yógo'te lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'lengake' benne' ka'.

¹⁶ Le gape “Padiox” lježle ka', na' le chela' lježle ka' lo yela' nži'il chele. Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga, na' zej nbáblene' benách ka' che Benne' Criston', žápegake' le'e “Padiox”.

¹⁷ Na'a, žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', le gon ga gak bia'gak benne' ka' žóngake' ga žoj chóplele, na' zchíxgake' le'e, dan' žsédgekle' da' bi naken tlebe len da' nsedle le'e. Le kwas gan zej nnita' benách ki, ¹⁸ dan' bi žóngake' xchin Jesús, Benne' Criston'. Žóngake' žin nich gata' yela' wnni'a chégake', na' žon láže'gekle' benne' gaxjw láže' ka', zkóngekle' žin diža' gaxjw láže' ka', na' diža' chejle'žo da' wen láže'. ¹⁹ Zze diža' žonle kan znna xtiža' Xanžon', na' žéngkele yógo'te benách ka' da' ni. Che len žebela' ni'a che da' žonle le'e. Na'a, ženela' soale gonle da' nak chawe', na' kege gonle da' kegle. ²⁰ Dios, Bennen' zka'n žie' yichj láždo'žo, za' gone' ga wlēj wchochjle da' xiwe'. Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e.

²¹ Xkwide' Timoteo, xkwiden' žónlenbe' neda' tzen žin, žápebe' le'e “Padiox.” Lezka' Lusio len Jasón, na' Sosípater, benne' wláž chia' ka', žápegake' le'e “Padiox.”

²² Neda', Tersio, zzoja' da' z̄nna Pablo le'e yiche ni, lezka' žapa' le'e “Padioḡ” na' zoalen X̄anžon' neda'.

²³ Lezka' Gayo, bennen' žonne' neda' latje zoa' liže' nga, žape' le'e “Padioḡ.” Lezka' žonne' latje yógo'te benách ka' che Benne' Criston' zdóbgake' nga. Erasto, benne' yo'o lo ne'e mežw che yež nga žape' le'e “Padioḡ.” Lezka' Cuarto, benne' lježžo, žape' le'e “Padioḡ.”

²⁴ Z̄nnabla' X̄anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

¡Ga'n zen Dios!

²⁵ Na'a, ižka'n zento' Dios, Bennen' gak gone' le'e choch ni'a che diža' chawe' da' zchaljan', na' ni'a che da' zchalja' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che da' bloe'e law Dios che da' bgache' chie', dan' bkache'e Le' ža ni'te ga bžinte na'a ža! ²⁶ Na'a ba bla' da' ni le'egak yiche ka' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, Bennen' zóateze', kan wn-nakze' Le'. Na'a zej nnita' benne' ka' zcháljgaken' gan že'gak yógo'te benách ka' nich gak chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich gak góngake' kan z̄nna x̄tiže'e.

²⁷ ¡Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', ga'n zen to chi'ize Dios tlícha'kze, Bennen' napkze' dot yela' wak! Ka'kze gaken.

**Diža' chawe' kub len Salmo ka'
New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee
(MX:zty:Zapotec, Yatee)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatee

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatee [zty], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Zapotec, Yatee

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

0bfe09c1-2c81-5cea-8249-8c76af5de080